

60872

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК

ГАЛОЎНАЕ

У НУМАРЫ:

Прамова тав. Сталіна на
выпуску акадэмікаў Чыр-
вонай арміі.

Агляды друку.

Аб кадрах фабрычна-за-
водскіх газет Барысаві.

За шматдай аб'ектыўных
прычын.

Завочная пераклічка аб
якасці прадукцыі.

Вучоба рэдактара.

Комуністычны друк за
границай.

М А Й
1935 г.

10

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
„Звязда“

111/1101

ЗМЕСТ

Прамова тав. Сталіна ў крэмлеў- скай палатцы на выпуску апа- лаікаў Чырпонаўскай 4 мая 1935 г.	1
Б. Гарэлік. Аб вырощванні раб- сельскага	5

АГЛЯД ДРУКУ

У барацьбе за кадры	9
Самакрытыка адана ў архіў	10
Рабіце культурную грамадную та- воту	12
«Пры гэтым дасягненні наста- ноў»	14

ІНСТРУКТАРЫ ЖУРНАЛА НА МЯСЦАХ

М. Сакалоўскі, Ю. Бельно. — За- шыльдаў аб'ектыўных пры- чынаў	15
Я. Эстэрлін. — Аб кадрах фаб- рычна-заводскіх газет Бары- сава	19
А. Пінштэйн. — Завочная нера- клітка аб якасці прадукцыі	20
Гіршын. — Як мы шэфствуем над транспартам	21
Я. С. — Аб адной таварыскай су- стрэчы	22
Мінкін. — Уважлівае тэматыка газеты	23
Г. Н. Біндман. — Экскурсія да- памагла мне ў рабоце	24

ЗАМЕСТ АГЛЯДАў НІЗАВОГА ДРУКУ

М. Сакалоўскі. — Каму даверымі нашнюю газету	25
Р. Сімховіч. — Адна з лепшых на дзесятай дыстанцыі пуні	26
Чаму маўчыць «Соцыялістычны транспарт»	28

ПЕРАПІСКА В РЕДАКТАРАМ

Фляуменбаум. — Адкрытае пісь- мо тав. Касаткіну	29
Віт. Сідарук. — Указанні журна- ла будучы ўлічаны	29

ВУЧОБА РЕДАКТАРА

Вучыцца працаваць у «Правды»	30
------------------------------	----

КОМУНІСТЫЧНЫ ДРУК ЗА ГРАНІЦАМ

Д. Снежна. — Над сцягам Ок- цябра	34
--------------------------------------	----

КРЫТЫЧНЫЯ ЗАМЕТКІ

Літаратурны бандытызм у Ка- піталі	36
Рам. Сабаленка. — «Асоцыяльнай чытайце, тут ідэя» (трэцяя стар. вокладкі).	

6-15

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Б о л ь ш э в і ц к і д р у к

ЖУРНАЛ ЦК КП(С)Б

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮБ

М А Й 1935 г. № 10 (34)

Выходзіць 2 разы ў месяц.

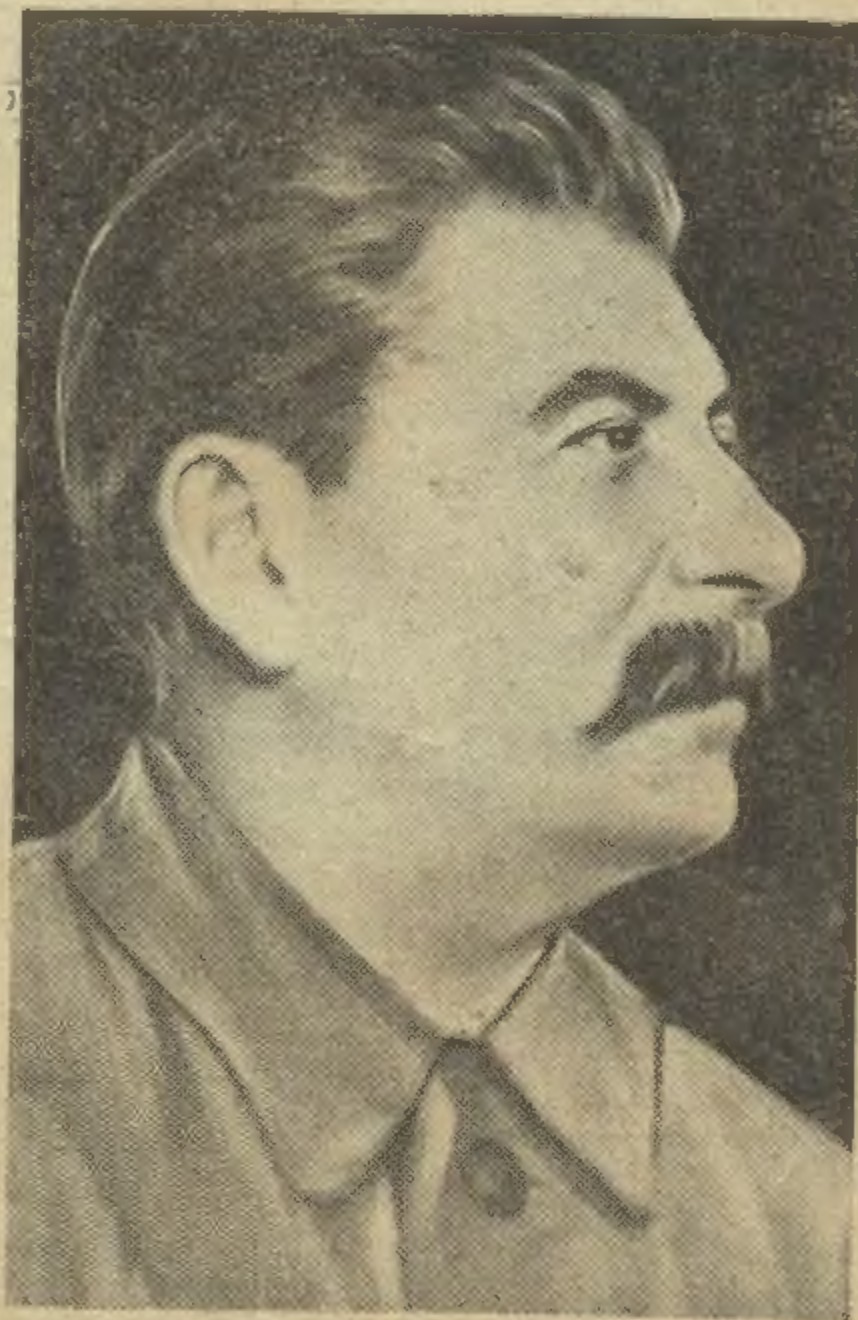
Адрас рэдакцыі і выдання: МЕНСК, Савецкая, 63, тэл. 22412

ПРАМОВА тав. СТАЛІНА

ў Крэмлёўскім палацы на выпуску акадэмікаў
Чырвонай Арміі 4 мая 1935 года

Таварышы!

Нельга адмаў-
ляць, што за
апошні час мы
мелі вялікія пос-
пехі як у галіне
будаўніцтва, так
і ў галіне кіра-
вання. У сувязі
з гэтым ванадта
многа гавораць у
нас аб заслугах
Кірэўнікоў, аб
заслугах права-
дыроў. Ім пры-
пісваюць усё,
амаль усё нашы
дасягненні. Гэта,
вядома, няверна
і няправільна.
Справа не толь-
кі ў правады-
рах. Але не аб
гэтым я ха-
цеў-бы гаварыць

сёння. Я хацеў-бы сказаць некаль-
кі слоў аб кадрах, аб нашых кад-
рах наогул і ў адрыватнасці аб кадрах
нашай Чырвонай Арміі.

Вы ведаеце, што мы атрымалі ў спад-

чыну ад старога
часу адсталую
тэхнічна і поў-
скабрацкую, раз-
бураную краіну.
Разбураная ча-
тырма гадамі ім-
перыялістычнай
вайны, паўторна
разбураная тры-
ма гадамі грама-
дзянскай вайны,
краіна з поўпра-
матным насель-
ніцтвам, з ніз-
кай тэхнікай, з
паасобнымі оазі-
самі прамысло-
васці, тануўшымі
сярод мора
драбнейшых ся-
лянскіх гаспада-
раў,—вось якую
краіну атрымалі
мы ў спадчы-

ну ад мінулага. Задача заключалася
ў тым, каб гэту краіну перавесці з рэ-
жы сярэдневякоўя і цемнаты на рэйкі
сучаснай індустрыі і машынізаванай
сельскай гаспадаркі. Задача, як бачы-

це, сур'езная і трудная. Питанне стала так: або мы гэту задачу вырашым у найкарцейшы тэрмін і ўмацуем у нашай краіне сацыялізм, або мы не вырашым і тады наша краіна — слабая тэхнічна і цёмная ў культурных адносінах — растрэціць сваю незалежнасць і ператворыцца ў аб'ект ігры імперыялістычных дзяржаў.

Наша краіна перажывала тады перыяд люцейшага голаду ў галіне тэхнікі. Не хапіла машын для індустрыі. Не было машын для сельскай гаспадаркі. Не было машын для транспарта. Не было той элементарнай тэхнічнай базы, без чаго нямеліма індустрыяльнае пераўтварэнне краіны. Былі толькі пасродкі для стварэння такой базы. Трэба было стварыць першапачасную індустрыю. Трэба было накіраваць гэту індустрыю на тое, каб яна была здольна рэарганізаваць тэхнічна не толькі прамысловасць, але і сельскую гаспадарку, але і наш чыгуначны транспарт. А для гэтага трэба было пайсці на афіры і наведзі на ўсім самую жорсткую эканомію, трэба было эканоміць і на харчаванні, і на школах, і на мануфактуры, каб накопіць неабходныя сродкі — для стварэння індустрыі. Другога шляху для зжывання голаду ў галіне тэхнікі не было. Так вучыў нас Ленін, і мы былі ў гэтай справе на стапках Леніна.

Зразумела, што ў такой вялікай і труднай справе нельга было чакаць суцэльных і быстрых поспехаў. У такой справе поспехі могуць абазначыцца толькі праз некалькі год. Неабходна было таму ўзброіцца моцнымі нервамі, большэвіцкай выпрыманасцю і ўпартым цяпершнім, каб перамагчы першыя вядучы і няўхільна ісці наперад да вялікай хэты, не дапускаючы хістанняў і няўпэўненасці ў сваіх радах.

Вы ведаеце, што мы вялі гэту справу такім імемна чынам. Але не ва ўсіх нашых таварышоў хапіла перваў, цяпершніх і выпрыманасці. Сярод нашых таварышоў знайшліся людзі, якія пасля першых-жа затрудненняў сталі клікаць да адступлення. Гавораць, што «хто старое памяне, таму вока вон». Гэта, вядома, верна. Але ў чалавека ёсць памяць, і нязвольна ўспамінаеш аб першых-жа затрудненнях і вынікае

най работы (васёлае ажыўленне ў зале). Дык вось, былі ў нас таварышы, якія спалскаліся труднасцей і сталі клікаць партыю к адступленню. Яны гаварылі: «Што нам вайна індустрыялізацыя і калектывізацыя, машыны, чорная металургія, трактары, камбайны, аўтамабілі? Далі-б лепш паболей мануфактуры, купілі-б лепш паболей сыравіны для вырабу шырокага машына-бываў давалі насамі і ўсіх тых дробязей, чым красея быт людзей. Стварэнне індустрыі пры нашай адсталасці, ды яшчэ першапачаснай індустрыі — небяспечная мара».

Вядома, мы маглі-б пры мільярды рублёў валюты, здабытых шляхам самай жорсткай эканоміі і страчаных на стварэнне нашай індустрыі, — мы маглі-б іх скарыстаць на імпорт сыравіны і ўзмацненне вырабу прадметаў шырокага спажывання. Гэта таксама свайго роду «план». Але пры такім «плане» мы не мелі-б ні металургіі, ні машынабудавання, ні трактароў і аўтамабіляў, ні авіяцыі і танкаў. Мы аказаліся-б бязбройнымі перад знешнімі ворагамі. Мы падарвалі-б асновы сацыялізма ў нашай краіне. Мы аказаліся-б у палоне ў буржуазіі, унутраной і знешняй.

Вядома, трэба было выбраць паміж двума планами: паміж планам адступлення, які вёў і не мог не весці к паражэнню сацыялізма, і планам наступлення, які вёў і, як ведаеце, ужо прывёў да перамогі сацыялізма ў нашай краіне.

Мы выбралі план наступлення і пайшлі наперад па ленінскаму шляху, аддзялішы назад гэтых таварышоў як людзей, якія бачылі сябе так толькі ў сябе пад носам, але закрывалі вочы на бліжэйшае будучае нашай краіны, на будучае сацыялізма ў нашай краіне.

Але гэтыя таварышы не заўсёды абмяжоўваліся крытыкай і пасіўным супраціўленнем. Яны пагражалі нам падняццём паўстання ў партыі — супроць Цэнтральнага Камітэта. Больш таго: яны пагражалі сямую-таму і нас куламі. Вядома, яны разлічвалі запалохаць нас і прымусіць нас звярнуць з ленінскага шляху. Гэтыя людзі, вядома, забыліся, што мы, большэвікі, — людзі асабліва пакрою. Яны забылі, што мы не запалохаем ні труднасцяў, ні пераходаў, ні пераходаў. Яны забылі, што нас

каваў вилікі Ленін, наш правадыр, наш настаўнік, наш бацька, які не ведаў і не прызнаваў страху ў барацьбе. Яны забылі, што чым мацней шалюць ворагі і чым больш упадаюць у істэрыку праціўнікі ўнутры партыі, тым больш пакаляюцца большавікі для новай барацьбы і тым імклівей ідуць яны ўперад.

Зразумела, што мы і не думалі звярнуцца з левінскага шляху. Больш таго, умацаваўшыся на гэтым шляху, мы яшчэ імклівей паплі ўперад, змятаючы з дарогі ўсё і ўсякія перашкоды. Праўда, нам прыйшлося пры гэтым на шляху пакінуць бакаі таму-сяму з гэтых тэарыяў. Але з гэтым ўжо нічога не паробіш. Пакінем перагнаўца, што я тэ-сама прылажыў руку да гэтай справы (бурныя апладысменты, выгукі «ура»).

Так, таварышы, мы пашлі ўстаўлена і імкліва на шляху індустрыялізацыі і калектывізацыі нашай краіны. І цяпер гэты шлях можна лічыць ужо пройдзеным.

Цяпер ужо ўсе прызнаюць, што мы дабіліся на гэтым шляху, велізарных поспехаў. Цяпер усе прызнаюць, што мы маем ужо магутную і першакласную прамысловасць, магутную і механізаваную сельскую гаспадарку, транспарт, які разгортаецца і ідзе ўгору, арганізаваную і бліскуча аснашчаную Чырвоную Армію.

Гэта значыць, што мы ажылі ўжо ў асноўным перыяд голаду ў галіне тэхнікі.

Але, ажыўшы перыяд голаду ў галіне тэхнікі, мы ўступілі ў новы перыяд, у перыяд, я-б сказаў, голаду ў галіне людзей, у галіне кадраў, у галіне работнікаў, якія ўмяюць асядлаць тэхніку і рушыць яе наперад. Справа ў тым, што ў нас ёсць фабрыкі, заводы, калгасы, саўгасы, армія, ёсць тэхніка для ўсёй гэтай справы, але не хапае людзей, маючых дастатковы вопыт, неабходны для таго, каб выкаць з тэхнікі максімум таго, што можна з яе выкаць. Раней мы гаварылі, што «тэхніка вырашае ўсё». Гэты лозунг дапамог нам у тых адносінах, што мы ліквідавалі голад у галіне тэхнікі і стварылі найшырэйшую тэхнічную базу ва ўсіх галінах дзейнасці для ўзбраення нашых людзей перша-

класнай тэхнікай. Гэта вельмі добра. Але гэтага далёка і далёка недастаткова. Каб атрымаць тэхніку ў рух і скарыстаць яе да дна, патрэбны людзі, аўладаўшыя тэхнікай, патрэбны кадры, здольныя асвоіць і скарыстаць гэту тэхніку на ўсіх прывілах мастацтва. Тэхніка без людзей, аўладаўшых тэхнікай, — мёртва. Тэхніка на чале з людзьмі, аўладаўшымі тэхнікай, можа і пачына даць плуць. Калі-б на нашых першакласных заводах і фабрыках, у нашых саўгасах і калгасах, у нашай Чырвонай Арміі мелася дастатковая колькасць кадраў, здольных асядлаць гэту тэхніку, краіна наша атрыгала-б эфекту ў тры і ў чатыры разы больш, чым яна мае цяпер. Вось чаму ўпер лаўінен быць зроблен цяпер на людзях, на кадрах, на работніках, аўладаўшых тэхнікай. Вось чаму стары лозунг — «тэхніка вырашае ўсё», які з'яўляецца адлюстраваннем ужо пройдзенага перыяду, калі ў нас быў голад у галіне тэхнікі, — пакінем быць цяпер заменены новым лозунгам, лозунгам аб тым, што «кадры вырашаюць усё». У гэтым цяпер галоўнае.

Ці можна сказаць, што нашы людзі зразумелі і ўсвідомілі поўнасьцю вялікае значэнне гэтага новага лозунга? Я-б гэтага не сказаў. У адваротным выпадку мы-б не мелі тых агідных адносін да людзей, да кадраў, да работнікаў, якія нагледзе выроста ў нашай практыцы. Лозунг «кадры вырашаюць усё» — патрабуе, каб нашы кіраўнікі працягнулі саміся класатлівыя адносіны да нашых работнікаў, да «малых» і «вялікіх», у якой-бы галіне яны ні працавалі, вырошчвалі іх класатліва, дапамагалі ім, калі яны маюць патрэбу ў падтрыманні, заахвочвалі іх, калі яны паказваюць першыя поспехі, высоўвалі іх уперад і т. д. А між тым на справе мы маем у цэлым радзе выпадкаў факты бладунна-бюракратычных і прама агідных адносін да работнікаў. Гэтым, уласна, і тлумачыцца, што замест таго, каб вывучаць людзей і толькі пасля вывучэння ставіць іх на пасты, нярэдка нывяртаюцца людзьмі як пешкамі. Цяпер машыны і рапартаваць аб тым, колькі ў нас ёсць тэхнікі на заводах і фабрыках, — пазучыліся. Але я не ведаю ні аднаго выпадку, дзе-б з такой-жа ахвотай рапартавалі аб тым, колькі людзей мы вы-

расцілі за такі-то перыяд і як мы да-
памагалі людзям у тым, каб яны раслі і
загартоўваліся ў рабоце. Чым гэта тлу-
мачыцца? Тлумачыцца гэта тым, што
ў нас не навучыліся яшчэ цаліць лю-
дзей, цаліць рабочыкаў, цаліць кадры.

Я ўспамінаю выпадак у Сібіры, дзе
я быў адзін час у ссылцы. Справа была
яснай, у часе разводдзя. Чалавек 30
паплы на раку лавіць лес, унесены раз-
бушаваўшайся велізарнай ракой. К ве-
чару вярнуліся яны ў вёску, але без
аднаго таварыша. На пытанне аб тым,
дзе-ж трыццаты, яны роўнадупна адка-
залі, што трыццаты «астаўся там». На
маё пытанне: «як-жа так, астаўся» яны
з тым-жа роўнадупна адказалі: «ча-
го-ж там яшчэ пытацца, затануў, ста-
ла быць». І тут-жа адзін з іх стаў спа-
минацца кудысьці, заявіўшы, што «трэба-б
пайсці кабылу пашаіць». На мой напрок,
што яны жывёлу пшадуюць больш, чым
людзей, адзін з іх адказаў прым агуль-
ным адабрэнні астатніх: «Што-ж нам
пшадваць іх, людзей-то? Людзей мы
заўсёды зрабіць можам. А вось кабылу...
напрабуй-ка зрабіць кабылу» (**агульнае
ажыўленне ў зале**). Вось вам штых,
можка быць малазначны, але вельмі ха-
рактарны. Мне здаецца, што роўнадуп-
ныя адносіны некаторых нашых кіраўні-
коў да людзей, да кадраў і няўменне па-
ціць людзей з'яўляюцца перажыткам
тых дзіўных адносін людзей к людзям,
якія казаліся ў толькі што расказаным
эпізодзе ў далёкай Сібіры.

Дык вось, таварышы, калі мы хочам
зжыць з поспехам голад у галле людзей
і дабіцца таго, каб наша краіна мела да-
статковую колькасць кадраў, здольных
рухаць наперад тэхніку і пусціць яе ў
дзеянне, — мы павінны перш за ўсё
навучыцца цаліць людзей, цаліць кад-

ры, цаліць кожнага работніка, здольна-
га прынесці карысць нашай агульнай
справе. Трэба, нарэшце, зразумець, што
з усіх каштоўных кашталаў, якія ёсць
у свеце, самым каштоўным і самым ра-
шаючым кашталам з'яўляюцца людзі,
кадры. Трэба зразумець, што пры нашых
цыпераніх умовах «кадры вырашаюць
усё». Будучы у нас добрыя і шматлікія
кадры ў прамысловасці, у сельскай гас-
падарцы, на транспарце, у арміі, — наша
краіна будзе непераможна. Не будзе ў
нас такіх кадраў — будзем кумляць на
абедзве нагі.

Заканчваючы прамову, дазвольце ага-
ласіць тост за здароўе і поспехі нашых
акадэмікаў-выпускнікоў па Чырвонай
Арміі!

Жадаю ім поспеху ў справе арганіза-
цыі і кіраўніцтва абаронай нашай краі-
ны!

Таварышы! Вы скончылі вышэйшую
школу і атрымалі там першую загарта-
ванасць. Але школа — гэта толькі пад-
рыхтоўчая ступень. Сапраўдная загарта-
ванасць кадраў атрымліваецца на жы-
вой рабоце, па-за школай, на барацьбе
з труднасцямі, на перагматанні труднас-
цей. Памытайце, таварышы, што толькі
тыя кадры добрыя, якія не баяцца труд-
насцей, якія не хаваюцца ад труднасцей,
а наадварот — ідуць насустрач труд-
насцям для таго, каб перамагчы і лікві-
даваць іх. Толькі ў барацьбе з труднас-
цямі куюцца сапраўдныя кадры. А калі
наша армія будзе мець у дастатковай
колькасці сапраўдныя загартаваныя
кадры, яна будзе непераможна.

За ваша здароўе, таварышы! (**Бурныя
апладыскменты ўсёй залы. Усе ўстаюць і
гучнымі выгукамі «ўра» вітаюць тава-
рыша Сталіна**).

АБ ВЫРОШЧВАННІ РАБСЕЛЬКОРАУ

* * * Б. ГАРЭЛІН * * *

8—10 красавіка пры рэдакцыі «Правды» адбылася пашыраная нарада рэдакцыі «Рабоче-крэстьянскага корэспондента» сумесна з работнікамі рабселькораўскага руху. У нарадзе прымалі ўдзел вагадчыкі рабселькораўскімі аддзелаў краёвых і абласных газет («Рабочая Москва», «Уральскі рабочы», «Горьковская коммуна», «Молот», «Рабочий путь», «Соц. Харьковщины»), кіраўнікі рабселькораўскіх журналаў (ленінградскага і украінскага), рэдактары раённых, чыгуначных і заводскіх газет, прадстаўнікі рэдакцый цэнтральных, кіруючых друкам органаў («Большевистская печать», «Районная и политотдельская печать», «Селькор») і ўсесаюзнага камуністычнага інстытута журналістыкі.

**

Асаблівае гэтай нарады заключалася ў тым, што яна выдзеліла для абмеркавання з сумы рознастайных пытанняў рабселькораўскага руху адно, але на сутнасці важнейшае для сучаснага моманту пытанне. Гэта пытанне аб вырошчванні рабселькораў. Увага нарады была прыкавана ў сувязі з гэтым к праблеме аб месцы рабселькора на газетнай старонцы ў новых умовах работы друку.

Такая сувязь з'явілася не выпадковай. Праблема вырошчвання рабселькораў і вадча ўзмацнення ролі іх на газетнай старонцы складаюць адно цэлае. Між тым, як паказвае практыка многіх газет, работа сярод рабселькораў вядзецца адарвана ад газетнай старонкі, ізалявана ад працэсу стварэння газеты.

У многіх газет сыходзіцца назіраць дзіўную супярэчнасць у іх рабоце. Возьмем, скажам, абласную варонежскую газету «Коммуна». Яна налічвае ў сябе ў абласці 45 тысяч рабселькораў. Лічба велізарная. Але чаму, паўстае пытанне, са старонак «Комуны» не чуваць рабселькораў—хоць-бы дзесяткаў, соцень з гэтых 45 тысяч? Чаму не відаць на старонках «Комуны» артыкулаў, парысаў, фельетонаў і проста карэспандэнцый рабселькораў?

Гэта-ж пытанне можна задаць і горкаўскай «Коммуне», і «Уральскаму рабочему», і многім іншым рэдакцыям, асабліва абласных і краёвых газет.

Нарада правільна адзначыла, што многія газеты прадаўжаюць яшчэ нецаньваць непасрэдна ўдзел рабселькораў у газеце, ролю іх як аўтараў, карэспандэнтаў, грамадскіх супрацоўнікаў газет. Работнікі рэдакцый праводзяць злёты, ездзяць к рабселькорам, інструктуюць іх, але з іх асяроддзя вельмі мала вырошчваюць людзей, якім можа стаць лягчай рэгулярнае месца ў газеце.

Нямала газет гатова многае зрабіць для рабселькораў у галіне масавай работы, але пры гэтым выпускаюць з увагі, што трэба пакланіцца і аб лепшай якасці карэспандэнцый рабселькораў. Яны, гэтыя газеты, забываюць якраз тое, што і складае галоўнае звыно ў рабоце рабселькора як карэспандэнта: яго «прадукцыю», тое, чаго шукае сама-ж газета,—цікавую тэму, цікавую пастаюнку пытання, яркі, важкі палітычны факт, новы сігнал, важнае павадзяненне, інфармацыю. Забываюць карэспандэнцыю, г. зн. тое, што адлюстраванае палітычны ўзровень панага рабселькора, яго здольнасць палітычна ацэньваць факты, яго ўменне бачыць жыццё, яго здольнасць дапамагаць у будаўніцтве данай газеты.

Некаторыя рэдакцыі прабуюць вырашыць праблему аб месцы рабселькора на газетнай старонцы фармальна, шляхам адводу пэўнай колькасці радкоў рабселькораўскім матэрыялам. Практыка многіх газет, якія так фармальна падыходзілі да справы, не паза, натуральна, патрэбных рэзультатаў. Пачаўшы амятчаць матэрыялы рабселькораў без ўліку іх якасці, без патрэбнага ўважлівага падыходу да тэматыкі ўзнімаемых рабселькорам пытанняў, гэтыя газеты праблемы не вырашылі, ды не маглі вырашыць.

Чаму гэта так? Таму, што сённяшняе пытанне аб якасці рабселькораўскай карэспандэнцыі стаіць таксама востра, як

востра стаяць задачы задавальненні нашымі газетамі ўзрастаючых запросаў савецкага чытача. Нельга адмаўляць, што карэспандэнцыі рабселькораўскага жэтыва часта яшчэ нізкай узроўню патрабаванняў, якія ірадыюнае чытач да газеты. І недарэчна было-б станаўліцца на такі пункт погляду, што газета можа задаволіцца толькі друкаваннем карэспандэнцый «пагоў». — друкаваннем толькі таму, што гэта «рабселькораўскі матэрыял»... Такая пастаўка пытання была-б прыніжэннем сапраўднай, выключна сур'ёзнай ролі рабселькора ў газеце.

Партыя і савецкая грамадасць патрабуюць цяпер ад газет найбольш глыбокага пранікнення ў новыя з'явы сацыялістычнай эканомікі. Ад газет патрабуюцца выключна яркае адлюстраванне падвычай цікавага жыцця нашай сацыялістычнай радзімы, большая развастаінасць у тэматыцы. Ад газет патрабуюцца больш увагі і месца інфармацыі, больш жывых матэрыялаў — нарысаў, фельетонаў, цікавых, вострых карэспандэнцый. Ад газет патрабуюцца больш кампетэнтнае асвятленне пытанняў марксісцка-ленінскага выхавання мас, вывучэння гісторыі партыі, партыйнай работы, выхавання дзяцей, пытанняў добрабыту, гаспадарства, асветы, культуры і т. д.

Усё гэта не можа ў сваю чаргу не сказацца на характары патрабаванняў газет к рабселькораўскім карэспандэнцыям. Гэтага якрая многія газеты яшчэ і не падумалі сказаць рабселькорам нідзе: ні на шматлікіх элэтах, якія гэтыя газеты праводзяць, ні другімі якімі-небудзь шляхамі, і не толькі сказаць, але і практычна справай дапамагчы рабселькорам гэтыя патрабаванні задаволіць.

Рабселькораўскім работнікам часта прыходзіцца «біцца за месца ў газеце» для той ці іншай рабселькораўскай карэспандэнцыі. На жаль, робіцца гэта на многіх выпадках прымітыўна, не так, як трэба цяпер.

Патрабуючы месца ў газеце для замесці рабселькораў, трэба адначасова мець магчымасць сказаць сваёй рэдакцыі: «Мы патрабуем месца для такой-та вострай, безумоўна праваднай, цікавай, жывой, новай карэспандэнцыі нашага

такого-та рабселькора. Гэта карэспандэнцыя (нарыс, артыкулы, фельетон) не менш (а можа быць і больш) важная і цікавая, чым вось такая-та рэч нашага пітатнага супрацоўніка».

Такі, прыкладна, узровень патрабаванняў к якасці рабселькораўскай карэспандэнцыі, прызначанай для надрукавання, несумненна, павысіць ролю рабселькора ў газетнай паласе, ўзмоцніць удзельную вагу рабселькора на газетнай старонцы, мацней мабілізуе яго для павышэння сваёй палітычнай асветы і газетнай кваліфікацыі.

У недавальняючай якасці большасці атрымліваемых рабселькораўскіх карэспандэнцый (на манер напярэдніх «мясяцкоў адгукіся», «ахова працы, дзе ты») відаваты самі газеты, адарваўшы сваю работу сярод рабселькораў ад работы над газетным лістом. З медахонаў рабселькораўскай «пошты» гэтыя газеты не здолелі зрабіць вострых палітычных і практычных вывадаў у сэнсе павышэння палітычнага і літаратурнага ўзроўню сваіх рабселькораў, каб забяспечыць ім пачэснае месца ў газеце. Замест гэтага рэдакцыі адмахнуліся ад рабселькораў і сталі рабіць свае газеты рукамі адных пітатных супрацоўнікаў і ўласных карэспандэнтаў, пакінуўшы ў лепшым выпадку для рабселькораў «падобрачную» акрошку або асобна выдзеленыя раздзелы «рабочых шісэм».

Задача гэтых газет заключаецца зараз у тым, каб падняць вышэй ролю рабселькораў на старонцы, падцягнуць узровень нашага рабселькора к грамадска-палітычнаму ўзроўню добрага, баявога, здольнага супрацоўніка, уласнага карэспандэнта газеты, які працуе ў парадку выканання сваёй грамадскай функцыі.

Мы падкрэсліваем слова «к грамадска-палітычнаму ўзроўню», каб адразу-ж напярэдзіць ад непаразумення, быццам гутарка ідзе аб чыста літаратурных якасцях рабселькораўскай карэспандэнцыі, яе літаратурнай апрацаванасці. І гэта — важна. Але галоўнае не ў гэтым. Галоўнае ў тым, каб рэдакцыя, робячы газету, мала абастерціся на рабселькора. Галоўнае ў тым, каб з асяродка рабселькораў раслі карэспандэнты-грамадчыкі, чуткія, зоркія, ініцыятыўныя, самастойныя, каб яны раслі на

работе вакол газети, расці як яе поўнапраўныя аўтары. А гэта значыць, што ўсе рабселькоры будуць расці палітычна, культурна, як ударнікі на вытворчасці, актыўныя памочнікі партыі, актыўныя выкапаўцы яе палітыкі. І ў гэтым святле ясна, што ўвага рэдакцыі да павышэння якасці карэспандэнцый рабселькораў складае неабходнейшую ўмову правільнага палітычнага выхавання мас рабселькораў.

Чаму атрымліваецца ў некаторых газет так, што, маючы магчымасць пазнаць велізарныя лічбы рабселькораў, мы бездапаможны, калі шатрабуецца адказаць аб канкрэтных рабселькорах? Чаму, нарэшце, выпадае з поля зроку газет такая «дэталі» у рабоце па кіраўніцтву рабселькораў, як работа з карэспандэнцыяй, клопаты аб яе якасці?

Таму, што людзі прывыклі мерыць сваю работу сярэднімі і агульнымі лічбамі, але не ўмеюць аперываць з канкрэтнымі, жывымі адзінкамі. Рабселькорскі рух гэтыя газеты прывыклі адчуваць толькі на ўрачыстых злётах, у Дзень друку, або ў шэсцьмовах справаздач, але зусім не ў будзённай, дзелавой абстаноўцы. Гэтыя газеты прывыклі бачыць рабселькорскі рух «наогул», але не прывыклі паставаць, вырошчваць, выхоўваць кожнага асобнага здольнага чалавека. Так, у некаторых рэдакцый паступіла траціца здольнасць весці будзённую, упорную, дзелавую, крапатлівую работу па вырошчванні людзей.

Заўважваецца яшчэ і такая супярэчнасць у рабоце некаторых газет сярод рабселькораў. Выявілася гэта, у прыватнасці, і на нарадзе. Газета разгортвае многа масавых мерапрыемстваў, часамі вельмі цікавых і каштоўных. Работа гэта выражаецца ў паладжанні габлетаў або клубаў рабселькораў, кансультацый, «дзён рабселькора», рэйдаў, семінараў і т. д. Народа падкрэсліла жыццёвасць усіх гэтых новых форм работы. Але пры ўсім стапоўчым вопыце масвай работы з рабселькораў пельга не заўважыць слабага адлюстравання гэтых форм работы ў росце рабселькорскіх мас.

У чым тут справа?

У тым, што рэдакцыі часта не засяў-

няюць гэтыя формы работы патрэбным зместам. Няма часта ярка выражанай пэўнай ідэі і мэтай установі ва ўсёй гэтай рабоце, няма раўнення на сістэматычнае вырошчванне рабселькораў. Няма ўвагі к таму, каб у рэзультате роўнастайных, патрэбных і каштоўных мерапрыемстваў ўзбагачалася сама газета, ўзбагачалася кадрамі, актывам, аўтарскімі сіламі, ўзбагачалася ў сувязі з гэтым жывой інфармацыяй аб мясцовым жыцці, тамамі, абытцтвам і т. д. Формы як-бы існуюць самі па сабе, а інтэрэсы газеты самі па сабе. Рабселькорская работа газеты стаіць як-бы ў баку ад усёй астатняй газетнай справы.

Вось чаму нарада падкрэсліла, што напалены вопыт работы сярод рабселькораў, усе дасканалыя ініцыятыўныя формы работы павінны быць пачней, жывей, непасрэднай звязаны з палборам людзей, вырошчваннем іх, з прасоўваннем людзей да мэты іх росту. А што значыць у нашых, газетных, умовах прасоўванне людзей? Гэта значыць — распаўсюд магчымасці для сур'ёзных, дзелавых выступленняў гэтых людзей у газеце, для непасрэднага ўдзелу іх, «як гаварыў тав. Сталін, «у справе кіраўніцтва газетай».

***

Формы работы сярод рабселькораў у рэдакцый газет накапіліся многа, і наперадзе — яшчэ немалое поле для новых ініцыятыў і метадаў работы. Але сапраўды вялікія рэзультаты будуць дасягнуты толькі тады, калі работа сярод рабселькораў будзе пранікнута сапраўднай блізкай да ажыццяўлення ўказання тав. Сталіна, данага ім у гутарцы з дэлегатамі металургіі.

«Трэба берагчы кожнага здольнага і разумючага работніка, берагчы і вырошчваць яго. Людзей трэба клапаціцца і ўважліва вырошчваць, як садоўнік вырошчвае аблюбаваўшае плодовае дрэва».

Гэта ўказанне, якое мае велізарнае значэнне палітычнае значэнне ва ўсёй абсалютна галінах дзяржаўнай, гаспадарчай, прамацкай работы, палкам адносіцца і па нас, газетных работнікаў, да нашай работы з рабселькораў. Ажыццяўленне гэтага ўказання ва ўсёй практыцы кіраўніцтва рабселькорскім рухам складае цалкам аснову поспеху ўсёх газетных

начыталіся ў гэтай галіне. Трэба зразумець, што гэта — рашаючы лозунг сёшняга дня ў рабселькораўскім руху, у кіраўніцтве ім з боку газет.

На нарадзе чуліся асобныя газасы, выражаўшыя сумненні: «Ці не прывядзе такая пастаноўка пытання к стаўцы на адзінкі рабселькораў, на «рабжура», а не на масавы рабселькораўскі рух?»

Гэта — чысцейшае непаразуменне.

Ні ў варонежскай, ні ў «Горьковскай коммуны», ні ў якой іншай газеце з гэтага боку няма ніякіх падстаў чакаць амяшчэння колькасці рабселькораў або аслаблення прытоку тысяч і дзясяткаў тысяч карэспандэнтаў і пісем. А вось няўвага да кожнага растучага чалавека прадстаўляе сабой сапраўдную небяспеку для далейшага ўцягнення ў рабселькораўскі рух новых мас працоўных. Няўменне спалучаць вялікі размах у разгортванні рабселькораўскага руху з крапатлівай работай па вырошчванню людзей прадстаўляе сабой сапраўдную небяспеку страты данай газетай нематэрыяльных талентаў, якія пгтодзена на нарадзе наш рабселькораўскі рух у ходзе свайго бурнага развіцця. Увагаць масы ў рух трэба. Нельга таксама ці ў якой меры аслабляць увагу к запросам людзей, якія толькі-толькі прыступаюць к рабселькораўскай рабоце. Нельга патраджаць першым пісьмом рабочага і калгасніка. Трэба зразумець, што працаваць з рабселькорамі — значыць падыходзіць да іх дыферэнцыявана, ведаць запросы асобных сваіх атрадаў рабселькораў.

Між тым, нашы газеты — часта насапраўднаму сваіх рабселькораў не ведаюць. Не ведаючы іх, газеты, натуральна, не могуць ўзяць ад сваіх тысяч і дзясяткаў тысяч карэспандэнтаў усяго таго, што можа даць газеце сувязь з масамі. Нельга вырошчваць здольнага і разумелачага работніка, калі газета не ведае гэтага работніка, не ведае, дзе яго шукаць. Адсюль часта бываюць скаргі рэдакцый на цяжкую абстаноўку і ўмовы ў рабоце, на адсутнасць людзей, аўтараў, добрых карэспандэнтаў і т. д.

Нягледзячы на гэтыя сваіх рабселькораў прыводзіць да засмечання іх рэдакцыя класавыя-чуждымі элементамі. На нарадзе адзначалася нягале выпадкаў, калі асобныя газеты друкуюць матэрыялы шракалімаў, жулікаў, шчытых класавых вожакаў.

На нарадзе ўсеагульную ўвагу прыцягнула выступленне рэдакцыі лясніпрадскай заводскай газеты «Большевик». Гэта выступленне было асабліва каштоўным таму, што зноў ярка паказала, як на ўмовах газетнай работы ажыццяўляецца мудрае ўказанне тав. Сталіна аб вырошчванні людзей.

Газета «Большевик» робіць рабкору. Газета вялікая, выдаецца на буйнейшым заводзе. Штат рэдакцыі 3—4 чалавекі, а газета жывая, цікавая, багаты партыйны орган.

Вазьміце, напрыклад, старонкі гэтай газеты. Рабкору прышлі ў гэту газету кваліфікаваныя артыкулы і карэспандэнцыі, рэцэнзіі на кніжкарціны і кнігі. Рабкору робіць цэлавых зменных старонкі газеты. Рабкору прыносяць у гэту газету цікавыя тэмы.

Рэдакцыя газеты «Большевик» выдае сіндыкальную «Всесоюзную страничку», старонку сацыяры. Яна рэдагуецца тожарам тав. Шаленавым і складаецца рабкорамі-фельетаністамі таварышамі Сеўзіным, Горлавым, рабкору — карыкатурыстам тав. Кудраўцавым і інш.

Прыклад газеты «Большевик» павучальны і для нас не для адных толькі абласных і заводскіх газет. Трэба прама сказаць, што прадстаўнікам абласных газет, якім прысутнічалі на нарадзе, прыходзілася не раз чырваць, калі дакладвалі аб сваёй рабоце прадстаўнікі рэдакцый газет «Большевик», «Красный треугольник», «Молотеноска» і некаторых рэдакцый раённых газет.

Вырошчванне рабселькору адпавядае абавязкова і для заводскай, і для абласной, і для цэнтральнай газет. Розніца толькі ва ўзроўні падрыхтоўкі рабселькору розных газет. Кожная газета, натуральна, рыхтуе такіх рабселькораў, якія падыходзяць на свайму ўзроўню развіцця к маштабу работы і характару данай газеты. Аб гэтым прыходзіла асабліва напамінаць таму, што некаторыя рэдакцыі нашых «вялікіх» газет зусім няправільна думаюць, што іх газеты, моў, не павінны асабліва апірацца на рабселькораў, што «такі час прайшоў». Такая пастаноўка пытання толькі даказвае, што гэтыя газеты страцілі адчуванне тых задач, якія стаяць перад імі ў справе сістэматычнага вырошчвання рабселькораў.

(Большевистская печать № 8-9).

У БАРАЦЬБЕ ЗА КАДРЫ

У 1933 г. малюс «Чырвоны берэг» Пінгалаўскага сельсовета дашыў арганізаваць парніковую гаспадарку. 20 калгаснікаў працавалі доўгі час на гэтай, упершыню створанай ва ўсім сельсавеце, галіне гаспадаркі. Шмат было затрачана і сродкаў. А рэзультат атрымаўся дрэнны, выдаткі не адраўдалі сябе.

У 1934 г. у калгас быў прыслаан тав. Стахоўскі Іван Цмафеевіч, толькі што скончыўшы школу садаводства. Ён прыняў парніковую гаспадарку і поўнааб'ёмным выглядае.

«Але Іван не расцяраўся. Сабраўшы некалькі абыякаў лепшых калгаснікаў і калгасніц, ён падрыхтоўку да вясны пачаў з галоўнага — падбору кадраў. Арганізаваў аграэхічны гурток, які рэгулярна наводзіў 40 калгаснікаў і калгасніц».

Тав. Стахоўскі паставіў пытанне перад тэраўдзіннем калгаса — вылучыць для работы на парніковай гаспадарцы лепшых гурткоўцаў. Саковіч Вера, Таруфер Нокія, Варыжана Дуня, Варыжана Ксёня Ракоўская і іншыя падоблі гэту работу вылучылі тэхніку парніковай гаспадаркі.

Іўтка былі выпраўлены пастахоны міжкуллага года. Наласцілі разбіўку парнікоў, зогіплылі ўтрыбленні катлавана, без чаго працілага многа ліпеня твоею. Паблілі чайны, дзе зліваліся вода для пацівіці, і рэзультат атрымаўся зусім нізкі, чым дэкае.

«Пернікі... далі калгасу 39 тысяч руб. чыстага вельмога прыбытку».

На гэтым яркім прыкладзе арпінскай раённая газета «Ленінскі прызыў» у артыкуле «Растуць майстры высокага ўраджай» пераканана паказвае, што «кадры вырастаюць усё», што поспех справы вырастаюць людзі.

Рэдакцыя «Ленінскага прызыва» разгарнула работу па рэалізацыі пастаўленай т. Сталіным задачы вырошчвання кадраў. У газеце сістэматычна даюцца падборкі і цэлыя палосы, прысвечаныя выхаванню падрыхтоўкі кадраў.

Важкай майскай прамовай т. Сталіна газета пераходзіць вялікую масавую работу. «Падрыхтуем калгасныя кадры паляводаў, жылёлаводаў, радыстаў, шофераў, элентраманцёраў» — так арганізаванае рэдакцыйнае пісьмо калгаснікаў калгаса «Чырвоная ніва». У гэтым пісьме расказаецца аб тым, якая складаная тэхніка ўкараненца і калгасную вёску.

У 1929 г. мы не мелі ва ўсёй Асінаўцы, — пішуць калгаснікі — ні адной сельскагаспадарчай машыны. У 1931 г. набылі жніўну-самаскідку. У 1932 г. купілі складаную маладарню, скопавалі запы. Прывялі ў калгасе электрычнасць. Яна асвятляе ўсе хаты калгаснікаў, будыні і канюшні. Радыефікаваны 43 двары. Электрычны матор пампуе нам воду. Механізаваны многія працэсы работы».

Але гэтая тэхніка дрэнна скарыстоўваецца. І ад гэтага:

«Мы церпім вялікія страты. Скопавалі паўнае змяць за эмену в га, в мы ў мінулым годзе зжылілі падзь тры з папавой гентары».

Каб ліквідаваць такое становішча і павялічыць выкарыстанне аб'ектаў, калгас вылучыў некалькі калгаснікаў на курсы элентраманцёраў, паляводаў, жылёлаводаў, аб'ектаў на падрыхтаваць радыста.

«Адказец на прамову тав. Сталіна ўпертой работой па вырошчванню новых кадраў».

Такім заклікам да ўсіх калгасаў раёна заклікаецца пісьмо калгаснікаў «Чырвоная ніва».

Не толькі пытанні падрыхтоўкі кадраў для сельскай гаспадаркі ўзямаюцца на старонках «Ленінскага прызыва». Шмат апэратыўных матэрыялаў дана і аб падрыхтоўцы кадраў на прадпрыемствах, чыгунцы, у шкільных устано-
вах і т. д.

Газета потребує аджеваць на працю т. Сталіна кавіретними справами.

Асвятленне падрыхтоўкі да ўборачнай кампаніі газета таксама пачала з праў. Яна ўзяла над гэтай працай курс чым праводзіцца пры праў і павучэнні на працягу 150 чалавек, абылі на іх 60 машынаў і 90 работнікаў па сунцы і апрацоўцы іх 60 рахункаводаў.

Падрыхтоўцы адраў гэты адзек імат увагі. Але яна ўпускаяе пытанні барацьбы за рэалізацыю ўказанняў т. Сталіна аб тым, што трэба павучыцца цвіці людзей, цвіці кадры, праўдзюць штодзённым клопаты аб раблліках «маах» і «вялікіх», на якім-бы ўчастку яны не працавалі, аб цяжкім вы-

рошчванні і выхаванні іх. Палаву таго, як кіраўнікі ўстаноў і арганізацый, партыйных арганізацый выконваюць гэтыя абавязкі, вельмі мала не ставіцца ў арганізацыі работні. Амак чым і чым уласна выконваць фактаў бізнэсавыя і арганізацыйныя асноўны да работнікі. Неадпаведна пачынае газета пачынае людзей каля іх і пачынае смуткі, людзей, уладу іх тым іх.

Рэдакцыя «Ленінскага прызыва» не бачыць, што батальён за большасць і кае выкаванне ўказанняў т. Сталіна абмяжоваць толькі пытаннем падрыхтоўкі кадры. Трэба ўзяць усю суму пытанняў каля іх выконваць іх і выконваць іх, пачаўшы т. Сталіным у гэтым арганізацый прамоў.

САМАКРЫТЫКА ЗДАНА Ё АРХІЎ

«Палеская праўда» на гэтых гадах часта змяшчае матэрыялы, накіраваныя на аднаў тых асоб, якія не такім быстра рэагуюць на крытыку іх работы. Газета пастойліва рабівае прызнанні не крытыкі. Імны раз гэты пастойлівасць пават пераходзіць у крытыкаваць.

Аб гэтым можна пераходзіць у крытыкаваць пачасных каментах:

«Вяльможы, якому законы не кіруюць»...

«Крытыкуйце ўсіх, толькі не Шалагіна»... і т. д.

«Не зусім крытычна» — над такім загалоўкам дзецца агляда палескай газеты «Чырвоны парфюмерны». Вывад аргумента: «на аснове шырокай крытыкі і самакрытыкі і выпрыска галоўнае недахопаў трэба»... і т. д.

Мяркуючы на гэтых матэрыялах, можна было чакаць, што рэдакцыя «Палескай праўды» (рэдактар тав. Бугроў) сама паказвае ўзор самакрытычнасці ў рабоце, што яна не саромеецца прызнання і выпраўлення сваіх памылак.

Можна было чакаць, што рэдакцыя «Палескай праўды» не стане следаваць

прыкладу рэдакцыі насценнай газеты Гомельскага цэнтральнага рабочага камітэта «За савецкі гандаль», у якой можа ў адрозненне думка «не выконваць» хаты» («П.П.» ад 18/V-35 г.).

Рэдакцыя «Палескай праўды» правільна зрытыкавала насценную газету «За савецкі гандаль», якая, перадрукаваўшы заметку райкора Рабінвіча з «Палескай праўды» «Крытыка не ў пашале», абмежавалася паступай «фармальна-бюрократачнай» («П.П.» ад 18/V-35 г.).

«Заметка, безумоўна, адпавядае сапраўднасці... У бліжэйшы час будзе сільна нарада рабнораў, дзе заметка будзе разгледжана для таго, каб на яе аснове выправіць дапушчаныя памылкі» («П.П.» ад 19-V-35 г.).

Следаваць такому прыкладу «Палескай праўды» не да твару.

Але меркаванне — гэта адна справа, а выкананне работы — зусім іншая. Гомельская газета сама робіць яшчэ горш чым рэдакцыя насценнай газеты «За савецкі гандаль». Тая хоча памылку сваю прызнаць, а рэдакцыя «Палескай праўды» ўдарта не хоча гэтага рабіць. І ў «Па-

«жорную швабду» швайх «бываючых» за пастулае (прытамсі, у газеце яны ніволі не змяшчаюцца). Што-б лі напісала газета, хоць будзе гэта 10 раз няправільна, свята і непаручна.

Аб тым, што гэта так сведчыць паступае.

У клубе фабрыкі «Возувій» прайшла надвычайная канферэнцыя. Старшынствауючы, ён-жа дакладчык, сакратар парткома тав. Лебедзеў у акружанні 70 рэзят высвятляў занадта важная і цікавае пытанне дзяцкага жыцця.

Дакладчык запытаўся ў дзяцей: «Скажыце, чаму вас так многа акалячацца каля ваборуў, памаяце іх, пішаце на іх непрыгожыя словы? І яшчэ я хачу ад вас даведацца, чаму многія з вас тут прысутнічаючы хуліганяць, гавораць дрэнныя словы, збіраюцца там, дзе ім зусім непатрэбна быць?»..

«Сход хуліганствауючых дзяцей — «заборнінаў», «высуноў» быў адным з многіх мерапрыемстваў, праведзеных парткомам фабрыкі «Возувій» у парадку падрыхтоўкі да партыйнага схода».

Гэта паведамлівае «Палеская праўда» і скаротанае артыкула «Аб партыйнай выхавальнай працы» ад 30/III-35 г.

«Ёсць яшчэ пазасобныя камуністы, якія не па-партыйнаму адносяцца да сваіх дзяцей. Прыклад. Дзёнцельскі з партарганізацыі міліцыі, сваёй 14-гадовай дачцы прадэставіў зусім самастойнае жыццё».

— пісала «Палеская праўда» ў тым жа перадавым артыкуле ад 30/III-35 г.

Каментарыймі да гэтага перадавога артыкула будзе шэраг прыкладных пастацова бюро гомельскага гаркома партыі ад 30 красавіка 1935 г.

«Бюро гаркома КП(б)Б прымае да ведама заяву сакратара парткома ф-кі «Возувій» т. Лебедзева, загадчыка гарана т. Такерскага аб тым, што тав. Лебедзеў быў праведзена гутарка з групай школьнікаў, знаходзіўшыхся каля клуба фабрыкі «Возувій», у рэзультата якой для дзяцей пры клубе арганізаваны два пачкі, абсталяваныя ўскімі іграмі, з дзецьмі-ж школьнікамі

пачаўся весціся больш сістэматычная месова-выхавальная работа.

Рэдакцыяй «П.П.» у сваім перадавым артыкуле ад 30 сакавіка палітычна зусім няправільна есцелен гэты факт, які быў названы «канферэнцыя-зяттам хуліганствауючых дзяцей» у той час, калі НІЯКАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ І НІЯКІХ ХУЛІГАНСТВАУЮЧЫХ ДЗЯЦЕЙ ПАРТКОМ НЕ ЗЫРАЎ. ГЭТЫ-Ж ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ «П.П.» ЗУСІМ НЕАБГРУНТАВАНА ЗАЛІЧАЕ ДЗЕНЦЕЛЬСКАГА — РАБОТНІКА МІЛІЦЫІ — У РАДЫ ПАРТЫІ, У ТОЙ ЧАС, КАЛІ ЁН НІКОЛІ НЕ БЫЎ КОМУНІСТАМ (Падкрэслена намі. — Рэд. «Б.Д.»).

Бюро ГК КП(б)Б пічыць, што гэта магло з'явіцца рэзультатам павярхоўнасці, адсутнасці прадуманай глыбокай работы над матэрыялам у аперца рэдакцыі, наяўнасці момантаў пагоні за сенсацияй, што з'яўляецца варожым прынцыпам для большавіцкага друку.

Бюро ГК КП(б)Б пічыць, што рэдактар «П.П.» Бугроў дапусціў грубую палітычную памылку, перадаверыўшыся работнікам рэдакцыі і тым самым праштампававшы палітычна-шкодны перадавы артыкул. Бюро ГК ставіць на від т. Бугроў, падкрэспіўшы, што яго памылка ўсугубляецца яшчэ тым, што ён НА ПРАЦЯГУ ўсяго часу НЕ ДАЎ НІ ПАПРАВАК, НІ КРЫТЫКІ ПЕРАДАВОГА АРТЫКУЛА. (Падкрэслена намі. — Рэд. «Б.Д.»).

Даручыць рэдакцыі «П.П.» ўзмацніць удзел газеты ў камуністычным выхаванні дзетвары і даць разгорнутую крытыку дапушчаных памылак у перадавым артыкуле ад 30 сакавіка 1935 г.г.

Каментарыймі вольмі аўтарытэтыя

Але мінуў яшчэ месяц і на старонках «Палескай праўды» сыманіфічнага артыкула не паследавала. Не яздотчвала ў газеце і гэта пастацова гаркома. Рэдактар т. Бугроў у сваім прынцыпе непапраўдны.

Ён абмежавалася, толькі тым, што ў перадавым артыкуле «Насустоіч летіш калікулдам» («П.П.» ад 13 мая) даў так абзац:

«Нельга ні ў якім разе дапусціць такіх метадаў выхавання дзяцей, якія не так даўно глыбока памылкова прэпандэваліся нашай газетай. У перада-

вым артыкуле ад 30 савасіна г. мы
станоўча адзываліся аб нібыта праве-
давай на фабрыцы «Везувій» «канфе-
рэнцыі хунганістаўчых дзяцей» у той
час, як падобныя метады работы суро-
ва осуджаны нашай партыяй. Рэдак-
цыя «Палеская праўда» магла высту-
піць там толькі ў выніку нядобрасум-
пенных адносін да работы і прытуп-
лення пісьмесці з боку пазасобных ра-
ботнікаў».

І гэта пра Бутрову называецца разгор-
нутым артыкулам праўды і справяд-
лівасці!

Не ў Брыгале, а ў паліт Бутрову пры-
ходзіцца наступнымі словамі т. Сталіна:

«Я ведаю, што ў радах партыі ёсць
людзі, якія перадаюць крытыку
наступ, самакрытыку ў асаблівасці. Гэ-
тыя людзі, якіх я мог-бы назваць «жэлі-
знымі» камуністамі... то і справа
бурчаць, адмахваючыся ад самакрытыкі:
моў, што гэта праклятая самакрытыка.
Што выварочвае напыхаў, ці
целіта даць пазыць вам спакойна».

Гомельскаму тавару партыі прыдзец-
ца знайсці «жэлізныя» людзей для
жэлізнай і моцнай партыі і на самай
самой «Палескай праўды».

РАБОТНИКОВ КУЛЬТУРНУЮ, ГРАМАТНУЮ ГАЗЕТУ

(АБ МОВЕ ГАЗЕТЫ «КАЛГАСНІК КАРМЯНШЧЫНЫ»).

Ужо беглы прагляд старонак газеты
«Калгаснік Кармяншчыны» прымушае
пацікавіцца тым, як рэдакцыя гэтай
газеты працуе над мовай матэрыялаў,
якія яна апрацоўвае і падае рабочако-
раўскія звесткі.

Вось нумар за 23 мая. На першай
старонцы вялікімі літарамі выдзяляецца
заглавак «Зборам сродкі на стаю но-
вых суда-птушак». Спакушаны чытач
кармянскай газеты ўжо прывык да без-
ліччя амычатак, памылак, недакладнас-
цей, проста бласпясных месц у сваёй га-
зеце і чытае заглавак па-свойму, так,
як ён і навінен быў быць надрукаван:
«Зборам сродкі на стаю новых суда-
птушак».

Напомнім, што заветку аб пабудове
новых самалётаў рэдакцыя кармянскай
газеты атрымала з Бела і ёй аставалас-
я толькі правільна перадрукаваць га-
тны апрацаваны матэрыял.

А вось частка заглаўка з таго-ж
нумара кармянскай газеты:

«Не дапусціць самацёка ў падпісцы
на пазыку».

«Прыняць меры да саботажнікоў».

«Нападзіць комсомольскую паліт-
вучобу».

«Нападзіць дысцыпліну ў калгасе».

«Палепшыць догляд цяпят».

«Ахапіць усіх калгаснікаў падпіскай
на пазыку».

У атрым двухналожным нумары шэсць
заглаўкаў, якія заглаваюць «по даву
сціць», «нападзіць», «прыняць», «аха-
піць» і т. д.

Такія заглавыя заглаўкі газета паў-
гарае з нумара ў нумар з той толькі
рознацай, што адзін заглавак пачы-
наецца словам «разбіць», а другі—
«нападзіць», а трэці—«ахапіць», а ча-
цвёрты—«наглядзіць». А часта бывае і
так, што побач стаяць два заглаўкі
змяль даслоўна падобныя адзін да ад-
наго.

Чаму так атрымліваецца? Газета
вельмі мала друкуе дадатнага матэрыя-
лу. Выходзяць цэлыя нумары «Калгас-
нік Кармяншчыны», заложаныя амаль
выключна заветкамі аб тых ці іншых
педзехах калгасаў. Газета не паказвае
добраю работу калгасаў і брыгад, амаль
зусім не піша пра лепшых ударнікаў
калгаснікаў. Такі характар матэрыялаў
у пэўнай ступені абмяжоўвае магчы-
масці даць над заветкамі свежыя, ары-
гінальныя заглаўкі. Аднак, галоўная
прычына дрэнных заглаўкаў у кармян-
скай газеце ўсё-ж не ў гэтым.

Мы наўмысля ў пачатку артыкула
ўспамінулі атідна паданы газетай за-
главак над заветкай аб зборы сродкаў
на пабудову новых самалётаў-гігантаў.
Неахайнасць, нежаданне падумаць над

загалоўнам, работа па прынцыпу «абы з рук» — шось талоўная скрытына таго, што драныя загалоўкі замятак у «Калгасніку Кармяншчыны».

І не толькі загалоўкі. Пад дранымі загалоўкамі ў «Калгасніку Кармяншчыны» друкуецца дранна апрацаваны, сухі казёпны матэрыял.

Вось тое ж пумар тазеты ад 23 мая.

З 27 замятак (не лічачы матэрыялаў Белта), эмашчаных у гэтым пумары, 14 замятак пачынаецца так:

«Калгаснікі калгаса імя Якаўлева...»

«Аддзяленне калгаса імя Куйбы.
шава...»

«Калгас «Чырвоны бераг»...»

«Калгас імя Якаўлева...»

«У калгасе «Чырвоны копас»...»

«Калгас імя Максіма Горкага...»

«У калгасе «Чырвоны бераг»...»

«Калгас «Памяць Леніна»...»

«Птушкаводная форма калгаса «Чырвоны бераг»...»

«Калгаснік з калгаса імя Мірава...»

«Брыгадзір калгаса імя Варахшы-
лава...»

«У калгасе «Чырвоны барэц»...»

«У калгасе «Комінтэрн»...»

«У калгасе «Беларусь»...»

Чатырнаццаць замятак у адным толькі пумары пачынаюцца аднолькавымі фразамі! Гэта зусім не выпадковае супадзенне. Гэта ярка характарызуе адносіны работнікаў «Калгасніка Кармяншчыны» да апрацоўкі замятак.

Таварышы, якія апрацоўваюць матэрыял для газеты, не імкнуцца падаць заметку лепш, яркай, свежай мовай, мовай, якою гавораць масы калгаснікаў. Натуральна таму, што яны ўбываюцца ўжо ў першых радках заметкі на казёпны, пратакольны стыль. Таварышы запомілі дзесятак шаблонных зваротаў накішталт «У калгасе такім-то...», «патрэбна хутчэй ліквідаваць...», «неадкладна выправіць...», «зварнуць увару»... і карыстаюцца гэтымі збітымі і ўжо абрыдлымі чытачу зваротамі пры кожным выпадку. Таму і бедна мова кармянскай газеты, бедны запас слоў, якія ведаюць і якімі карыстаюцца работнікі газеты.

Можна паказаць дзесяты артыкулаў замятак з «Калгасніка Кармяншчыны».

у якіх безліч граматычных і стылістычных ляпсусаў, цяжка чытаемых чалавек.

У пумары 54-м надрукован надзвычай парамітны артыкул «Узмацніць супроцьпажарную ахову ў калгасах». Вось месца з гэтага артыкула

«Па калгасам: «Новы мір», Хізеўскага сельсавета, імя Ільча, імя Молатава Задубскага сельсавета, «Ударнік Окцябра», Літвінаўскага сельсавета і амаль ва ўсіх калгасах Ворнеўскага сельсавета палец аб палец на ударылі ў гэтым напрамку.

Выраз «палец аб палец не ўдарылі ў гэтым напрамку» надзвычай пяўдавы. Між тым, аднаму з работнікаў рэдакцыі, відаць, гэты выраз асабліва спадабаўся, бо і ў другіх заметках «палец аб палец» сустракаецца досыць часта.

Відаць, што таварыш, які апрацоўваў заметку аб супроцьпажарнай ахове не натурбаваўся пават перачытаць тое, што апрацаваў. Сапраўды, аўтар хацеў пераказаць мысль аб тым, што ў некаторых калгасах дрэзна ахоўваюць дабро ад агню, а выпда, што па калгасам «Новы мір» і інш. трэба было палец аб палец ўтарыць. Бяглыздыца, таварышы з кармянскай газеты!

Не выдзяляецца граматычнасцю і заметка «У доме соцкультуры сёння... «нічога» (№ за 18 мая), надрукаваная пад рубрыкай «замест фельетона». Падмо першы абзац гэтага «замест фельетона».

«Шэрай пеленой абцягнула неба. Відаць было, што сёння будзе дождж. Ад гэтай цёмнай стэнавілася няяк сучна. У мазгу маладога парня абмяркоўваўся план, бо ён сёння добра папрацаваў і жадае свой вечар адпачываць. «Але дзе?» «Куды пайсці?» — На хату з вытворчасці да дому прамелькалі розныя планы».

І так, «у мазгу маладога парня абмяркоўваўся план, бо ён сёння добра папрацаваў». Выходзіць добра папрацаваў... план, а не хлапец. Выходзіць, што з вытворчасці дадому ішлі таксама планы, а не хлапец.

У заметцы «Вынікі кулацкіх адносін да працы» (23 мая) стандартны па-чатковыя словы надрукаваны так:

Слова «выгнаняемых» ніяк не дапасоў-
ваецца да слова «кароважы». Атрыма-
лася-б правільна, калі-б пачалі «до-
гляд кароў, выгнаняемых»...

«...! гэтая горстэчка пажэрнага інвентаря не мае сталага месца, а валяецца дзе папала паламанымі».

У сказе гутарка ідзе аб жменьцы інвентару (на шведанню беларускай мовы ў рэдакцыі «Калтасік Кармяншчыны» пішуць «горстатчы»), якая заляецца. Невідома чаму ў слову «жмень

Прыкладам аказывання жывой газетнай мовы можа служыць такі сказ (заметка «3 поспехам закончылі выбіны год»):

Сход настаўніцкага савета праводзіцца ў школе, а не па школе.

«Настаўнікі і патоў не заварачваюць у калтас».

Мы падалі толькі некаторыя прыклады абуральнай няграматнасці мовы «Каліска Калінінцэў», прычым вытрымкі ўзяты толькі з трох апошніх нумароў газеты.

Роботище «На насина Кармелішчыны»
навінны адсюль зрабіць адзіп вывад:
Пара навучыцца рабіць зразумелую, гра-
матную газету.

Цяпер ужо рэдка можна сэрэць рэ-
дактара рэспубліканскай газеты, які найлепшым
матэрыялам для газеты дачыць пастававым
або іншым арганізацыям.

являючись читачами газет.
... площі з нау-
кою ...
не представляючи собою цікавості для
більшости читачоу, постановамі, для м'я-
коти ...
Висновками же ...
на сесійових і т. д.).

сильней приходящая
дымил ет нумару
разеты «Шлях на-
пелныгазаций».

станюу належыць смялявіцкаму райвыкан-
кому. Газета і месца стандартнае аддзяла

Для «сбавяковых пастыгоу» райвысаяко-
ма: на апошняй старонцы. І друкуюцца
гэтыя пастыновы заўсёды ашпым і тым жа
мікраскапічным шрыфтом — петытам.

8.га краснілка ў «Шліху кампютывізі-
ны» паводзячы дзве «абавязковыя па-
ставы» РВК: аб правядзенні санітарных
спрымстваў у мястэчку і аб аздзя-
жэнні мястэчка.

У наступным нумары знаходзяцца зноў
разо, а, яна п'ятыя, а на
аб'екты і асацыяцыя, а на
аб'екты і асацыяцыя, а на
пу.

Пастановы не выдаються на граматическую, ни зразумелую.

Паўстае пытанне: ці не лепш замест друкавання гэтых няпрамытных, доўгіх, пастаноў амянічаць у татце зразумела і пісаных заміткаў, у якіх выкладаць рашэнне райвыканкома па тых ці іншых пытаннях?

Такія заўвагі з шыкавасцю працягваюць кожны калгаснік, тады як «абавязковыя пастановы» наўрад ці працягваюць нават дзесяць процантаў чытачоў смалевіцкай газеты.

Чаму-ж рэдакцыя «малевіцкай» газеты не робіць так?

На гэта пытанне прадывае святло дакумент, прысланы нам рэдакцыяй газеты «Шлях калектывізацыі» тав. Старасценкам. Ён гэта дакумент ва ўсёй яго першапачатковай падатыкальнасці.

«Рэдакцыя газеты Ш. Н.

тав. СТАРАСЦЕНКУ.

Смалевіцкі РВК патрабуе пропуску чэраз друку ўсё даслаўнае Вам абавязковыя пастановы для апублікавання, падругое просіць даць тлумачэння чаму не апублікована абавязковая пастанова аб процівапажарнай абароне і правілы даслання нам 28/III—35 г. і апублікаваць яе ў чарговым нумары газеты.

ты. Давяшце яшчэ дасылальца 2-е абавязковыя пастановы, аб барадзьбе з ляснымі пажарамі і аб броканерстве і абстрэле брадзячых сабак просім апублікаваць у чарговым нумары газеты.

Нам. старшыні РВК БІКМАН.

12 мая 1935 г.»

Як бачыце з смалевіцкім райвыканкамем дагаварыцца вельмі цяжка. Нічога не хіта прымаваць «там. старшыні РВК Бікман»! Друкуй, моў, рэдакцыя, усё што на прышло: і аб брадзячых сабакіх, і аб броканерстве, прычым друкуй толькі пастановы, не асмелься выпраўляць нават і матычныя памылкі.

У смалевіцкім райвыканкаме сядзяць думныя, незгадворчывыя людзі. Але ўсё-ж гэтыя павышныя думцы, што рэальная газета павінна быць расійскай газетай, а не «прыкам» «браткоў пастаноў» райвыканкама.

ІНСТРУКТАРЫ ЖУРНАЛА НА МЯСЦАХ

За шылдай аб'ектыўных прычын

★ ★ ★ М. САКАЛОУСКІ, Ю. БЕЛЬКО. ★ ★ ★

Нітаўна ў мястэчку Лёзна адбыўся незвычайны сход. Сіраліся чытачы і рабсельторы паслухаць даклад аб задачах для друку. Незвычайным мы назвалі гэты сход таму, што такія сходы ў раёне праводзяцца вельмі рэдка.

Дакладваў рэдактар раённай газеты «Лешненскі сцяг» Я. Мінчукоў. Спачатку выкладчык спыніўся на агульных задачах большэвіцкага друку, а ў канцы сказаў некалькі слоў і аб раённай газеце. Нельга адмовіць рэдактару ў самакрытычнасці яго ацэнкі сваёй газеты.

— Газета наша, — прызнаваўся рэдактар, — шэрая, нудная, мова газеты сухая, казённая, яна адштурхвае чытача.

Моцна слазана, што і гаварыць.

Так, шэрая і нудная, нагадваючая сухі пыркуляр, газета выдаецца ў Лёзна, у раёне, надзвычай багатым фактамі новага жыцця, у раёне з дзесяткамі

добрых калгасаў, у раёне, які мае даўнае ЧКУ, ляць ільнозаводаў, альпопрадзільную фабрыку, дамы адпачынку, санаторыі, лукавы кіно-тэатр, электрычнасць, чыгунку.

Імі рэзкі кантраст паміж багатым жыццём раёна і раённай газетай!

Але не да канца самакрытычны быў т. Мінчукоў. Калі-б рэдактар сказаў аб тым, чаму-ж раённая газета, як пастаўлена работа рэдакцыі, то многа цікавага пачулі-б чытачы і селькоры.

Мы дапоўнім т. Мінчукова і раскажам, чаму нудная, шэрая і часта бяззубая газета «Лешненскі сцяг».

На пытанне: чаму-ж усё такі рэдакцыя працуе дрэнна—ў Мінчукова гатоў старэатыпны адказ: «Няма людзей, няма з кім працаваць. Вось прычына».

Ці так гэта? Ці мала работнікаў у лёненскай тазеце?

У рэдакцыі працуе 6 чалавек. Для

района газети з перерывом виходу адзін раз у тры дні гэта не так ужо мала. З такой колькасцю работнікаў можна выпускаць жывую, цікавую, поўнаасцю адлюстроўваючую жыццё раёна газету. Але для гэтага трэба кіраваць работнікамі, вучыць іх у штодзёнай рабоце, працаваць з рабселькорамі. Гэтых неабходных якасцей пакуль што няма ў кіраўніцтве рэдакцыі.

Працаваў у рэдакцыі т. Лейбін. Быў нам рэдактар. Але праз тры месяцы т. Лейбін па нейкіх прычынах паказаўся рэдактару непрыгодным для работы ў газеце. Фактычна яго выжылі тт. Міначукоў і сакратар рэдакцыі Горбараў. Але пасля гэтага т. Лейбін працаваў у палітаддзельскай газеце, там ён аказаўся годным. Кінула работу, прапрацаваўшы каля двух гадоў, і т. Ізмайлава, якую можна было скарыстаць на літ-раце.

У чым прычына цяжучасці ў апарце рэдакцыі? Прычына ў нячужых адносінах да работнікаў, у тым, што іх не вучаць працаваць, не цікавяцца іх бытам, запатрабаваннямі. Так ужо цяжнецца на ірапагу некалькіх гадоў.

Не лепшая справа і цяпер. Вядома ў рэдакцыю ўзялі інструктарам комсамолец т. Шуражкоў. Малады, але здольны, работнік. Ён не мае ніякай падрыхтоўкі, яго трымаюць фактычна на пабегушках. Яму не дапамагаюць у рабоце. Як адносіцца да Шуражкова ў рэдакцыі? Прывядзем толькі адзін характэрны прыклад. Калі трэба паклікаць яго з суседняга пакоя, то сакратар рэдакцыі т. Горбараў гучным голасам спраўляецца:

— Куды гэта запрапаеціўся наш малы прасёвак?

Выхадцам Горбарава ніхто адпору не дае.

Да рэчы, не толькі слоў пра т. Горбарава. У рэдакцыі і працуе ўжо тры гады, з'яўляецца парторам, але прыкладу ў рабоце ён, як член партыі і стары работнік, не паказвае. Над сабой не працуе, кніг не чытае, нават газеты не ўжоўна праглядае, не ведае тэхнікі газетнай справы. Але ён лічыць сябе ўсёзнайкам і літаральна тэарызуюе работнікаў рэдакцыі, дае ім розныя манушкі і т. д.

Не выпадкова кандыдат партыі т. Нячаева, таксама новы, але здольны работнік, якой трэба дапамагаць, заўважае, што ў такой абстаноўцы адпадае ўсякая ахвота працаваць. Ніхто канкрэтна не кіруе, не дапамагае ў рабоце. Нячаева, як і Шуражкоў, таксама не мае пэўных абавязкаў.

Ніякай выхаваўчай работы ў рэдакцыі ніхто не праводзіць, няма чават вытворчых нарад, лютчак. Работніку не паказваюць, як трэба апрацоўваць карэспандэнцыі, не ўказваюць яго памылак, недахопаў. Тут не страктыкуецца, каб работнік сам перапрацоўваў матэрыял, калі ён дрэннай якасці. Работнік падае матэрыял (часта абмяк напісаны) рэдактару, а той, на скорую руку выправіўшы гэты матэрыял, здае яго ў набор.

Таку не дзіва, што газета шэрая, з вельмі абмежаваным запасам слоў, абмежаванай тэматыкай. Не дзіва, што ў газеце сустракаюцца загалоўкі і шапкі надобныя да такіх:

«Справа брыгадзіра з кулацкага паходжання», «Дзе партнасавае работа ў загоне» і т. д.

Мы ўжо не гаворым аб тэксте, у якім безліч памылак граматычнага і сінтаксічнага парадку.

Лёгіна працуе рэдакцыя з рабселькорамі і пісьмамі працоўных. Перапіска з селькорамі выражаецца ў пасылцы кароткіх бюракратычных пісулек, як напрыклад: «Наведземся, што ваша карэспандэнцыя ў газету не пойдзе, няма фактаў», або «Заметка не пойдзе, нічога канкрэтнага», або «Дробязь, у архіў».

Заметак з надобнымі рэзалюцыямі, накладзенымі Горбаравым, у рэдакцыі набралася вялікая шапка. Людзі не затрудняюць сябе нават тым, каб да канца прачытаць кожную селькорскую заметку. Неразборчыя прозвішча аўтара, ці назвы калгаса выма, ці нават почарк селькора дрэнны—гэтага для работнікаў рэдакцыі зусім лаволі для таго, каб пакіраваць заметку ў архіў. Мы знайшлі ў гэтым архіве дзесяткі заметак вельмі важных, вельмі сур'ёзных, сігналізуючых аб значыствах, аб кулацкіх вылазках і т. д.

У архіве апынулася заметка з калгаса «Целяшы», выкрываючая значныя старшыні калгаса, разбазарванне калгаснай маёмасці. Селькор не падпісаў пад заметкай свайго прозвішча. Гэта выграшыла лёс заметкі. Рэдакцыя не расследвала фактаў, указаных у допісе, і нават не паведаміла аб іх аднаведным органам. Аналагічная заметка паступіла з калгаса «Калгасны кліч». У ёй таксама прозвішча селькора не ўказана. І гэта заметка палала ў архіў, а з супрацьным сігналам селькора бюразраты ў рэдакцыі асталіся роўнадуплінымі.

Селькор Вадзімір Тушкін прыслаў у рэдакцыю каштоўнейшую заметку аб тым, з якім уздымам у іх калгасе прайшла правёрка выйгрышаў па аблагацых пазык. Многія калгаснікі атрымалі выйгрышы. Каштоўнейшая заметка, літаральна склад для рэдакцыі, асёл на ў часе размяшчэння новай пазык. Як жа гэта заметка апынулася ў архіве? У заметцы, бачыце, не ўказан адрас селькора Тушкіна. Толькі лаць мінут патрабавалася для таго, каб адпужаць у спісах селькораў прозвішчы Тушкіна і даведацца адрас.

17 красавіка пажылая калгасніца-селькорка (такіх мала ў раёне) Алена Зеліжкова з калгаса «Вольная праца» прыслала ў рэдакцыю заяву аб тым, што старшыня калгаса збіў яе за тое, што яна крытыкавала яго ў насценнай газеце.

Заяву прачыталі і наважылі ў архіў. У рэдакцыі нічога не зрабілі для таго, каб дапамагчы сельжолцы, каб высветліць гэту справу і значыцца аддаць пад суд. Нават у адказ сельжолцы т. Зеліжковай ужо злібілі.

Два месяцы селькорка чакала расследвання справы, ці хоць-бы адкажу рэдакцыі. Не дачакалася і сама прышла ў рэдакцыю. Расказала сваю справу, а работнікі рэдакцыі толькі рукамі размаці.

Ужо больш за месяц лажыць заява селькора Марчанка аб арганізаваным па яго галенні. У рэдакцыі не думаюць расследваць і гэту справу.

Вось да чаго дайшлі значышныя, не-

партыйныя адносіны рэдакцыі лезненскай газеты да селькораў і іх пісьем.

Прабавалі мы высветліць, што з работнікаў рэдакцыі адказвае на пісьмы селькораў. Назвалі Горбарава. «Праца» Горбарава з пісьмамі намі ўжо асветлена. Але апошні час Горбараў быў у выязной рэдакцыі ў калгасе. Хто-ж займаўся пісьмамі гэты час? Ніхто. Пісьмы ляжалі на сталах, а часта і пад сталамі. Не ўсе пісьмы рэгістравалі. Улічліся наогул заведзены толькі з 1 сакавіка. Скарыстанне пісьем, паступіўшых да 1-га сакавіка, устанавіць не падстаўляецца магчымасці.

А вось катэгорыя скарыстання пісьем, атрыманых з 1 сакавіка да 1 мая. Атрымала рэдакцыя за гэтыя два месяцы 496 пісьем. Гэта прыблізна па 8 пісьем у дзень, — мізэрная лічба.

Скарыстаны пісьмы такім чынам: 189 (меншая палова) зместаны ў газеце, 92 пісьмы накіраваны на расследванне і 215 пісьем пакладзены ў архіў. Як жа расследуюцца пісьмы? 92 пісьмы паслалы на расследванне, а адказы атрымалі толькі на 20.

Ці можна сказаць, што ў рэдакцыі «Ленінскага сцяга» не ведаюць указаных партыі аб рабоце ў селькорамі, з пісьмамі працоўных? Не, справа абстаіць не так. І рэдактар газеты Мічучкоў і камуніст Горбараў шмат і прыгожа гавораць па гэтых пытаннях. Многа гавораць, а робіць непартыйныя, значышныя справы.

Лезненскі райком партыі аб становішчы ў рэдакцыі ведае, але ніякіх мер для падвышэння работы газеты не прымае.

У сувязі са справай селькора С. Шэірка, пасля выступлення нашага журналіста, райком КП(б)Б заслухаў інфармацыю т. Мічучова. Зразумела, была вынесена і аднаведная пастанова. Але па гэтым справе і скончылася. Як рэдакцыя выконвае ўказанні райкома—нішто не шчырае.

Дрэнна кіруе Лезненскі райком справай, адсюль і ўсе тыя агіднасці, якія быць у рэдакцыі.

КАДРЫ ЗАВОДСКАГО ДРУКУ БАРИСАВА

* * * Я. ЭСТЕРКІН. * * *

Шматтыражкі «Чырвоны бярэзнец» (орган парткома і фабкома фабрыкі «Пролетарская перамога»), «Ударнік» (орган парткома і фабкома камбіната «Комінтэрн») і «Гута» (орган парткома і заўкома шклозавода імя Дзяміяна) п. адным словам не абмовіліся аб апошніх рашэннях партыі па ўнутрыпартыйнай рабоце.

Гэтыя газеты абыйшлі моўчкі рашэнні пленума Ленінградскага гаркома ВКП(б) і пленума ЦК ВКП(б).

На фабрыцы «Пролетарская перамога», на шклозаводзе імя Дзяміяна партыйнае жыццё б'е ключом. Праводзіцца работа з спачувальцамі, тэарэтычнымі канферэнцыямі, партыйнымі сходкамі, справаздачы камуністаў, ідзе праверка партыйных дакументаў і т. д. Горача і па-дзельнаму абмяркоўваецца прамое тав. Сталіна на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі. Унутрыпартыйныя пытанні пачынаюць займаць галоўнае месца ў рабоце партыйных арганізацый гэтых прадпрыемстваў.

А газеты «Чырвоны бярэзнец» і «Гута» абыходзяць моўчкі важнейшыя пытанні партыйнай работы.

Лепш стаіць справа ў газеце «Ударнік». Гэта газета больш-менш сістэматычна асвятляе партыйнае жыццё. Але якасць матэрыялаў аб партыйнай рабоце, змяшчаемых на «Ударніку», часта нізкая.

Забыванне пытанняў партыйнага жыцця газетамі «Чырвоны бярэзнец» і «Гута», часта нізкая якасць матэрыялаў «Ударніка» сведчаць аб адарванасці гэтых газет ад партыйнага жыцця, аб слабым кіраўніцтве газетамі з боку партыйных арганізацый.

Хто рэдагуе гэтыя шматтыражкі?

Тав. Мішкін—рэдактар газеты «Чырвоны бярэзнец», Гурвіч—рэдактар газеты «Ударнік», Брыг—рэдактар газеты «Гута».

Усе тры рэдактары—маладыя газетныя работнікі, рабочыя-вылучэнцы, не атрымаўшыя ніякай спецыяльнай падрыхтоўкі.

Толькі адзін з гэтых рэдактароў тав. Мішкін—член партыі. Гурвіч і Брыг—комсамольцы.

Парткомы прадпрыемстваў зусім недастаткова ўзрутуюць сваімі газетамі, нічога не робяць для таго, каб арабіць шматтыражкі баявымі органамі сваіх партарганізацый.

Шматтыражкі фактычна апрастаўлены самім сабе, ніхто не справяе іх работу, ніхто не ведае, што яны робяць, як выхоўваюцца рабочыя, работнікі пасценгазет цэхаў і брыгад, як шматтыражкі жуюць і выхоўваюць кадры большавіцкага друку.

Чым займаюцца работнікі правораляк намі трох фабрычна-заводскіх шматтыражкі?

Вось т. Гурвіч. Ён раскажвае:

«Прыходжу на прадпрыемства ў 9 гадзін раніцы, да 2 гадзін дня хаджу па цэхах, правяраю выхад пасценгазет, праводжу нарады рэдактароў газет у часе абедзенных перапынкаў. Пасля гэтага я чытаю газеты, чытаю велікія мала, бо для рэдакцыі газет яны выісваюць, прыходзіцца браць іх у заўкоме. У «Правде», «Комсомольской правде» і «Звяздзе» чытаю перадавыя, інфармацыю ТАСС, іншы раз прачытваю матэрыялы на партыйныя тэмы. Падваляў, доўгіх артыкулаў я не чытаю. Чытка газет займае ў мяне не больш пэўтараў—дзве гадзіны. Потым выконваю розныя даручэнні парткома і іншых заводскіх арганізацый. На мяне ўскладзена абавязак складаць розныя рэзалюцыі, кагавары для брыгад, цэхаў і т. д. Быў надзвычайны выпадак. У камп'ютэры абмыслена выязное паслядства парткома. Я на гэтым пасаджанні не быў, а сакратар парткома тав. Фіраго даручыў мне

пісаць пастанову парткома. Праўда, ён чне расказаў, што абмяркоўваў партком, аб чым гаварылі ў спрэчках. Больш хвух гадзін пісаў я пастанову, але, зусім зразумела, што яна атрымалася згульвай, непрактычнай. Прышлося ся-дзець яшчэ дзве гадзіны над перапра-поўкай гэтай пастановы.

Толькі ў 6—8 гадзін вечара я прысту-паю да рэдагавання матэрыялаў для га-зеты. Іду з прадпрыемства не раней 10—11 гадзін вечара. Так кожны дзень. З мастацкай літаратуры чытаю мала, кіно наведваю рэдка.

Тав. Брыг 2—3 разы ў месяц пасы-лаецца парткомам або камітэтам ЛКСМ у падпісныя калгасы. Над матэ-рыялам для газеты працуе павярхоўна а работнікамі цэхавых і брыгадных га-зет ніякай работы не праводзіць. З ма-стацкай літаратуры прачытаў за ўсё жыццё кніжку Аўдзевіч «Я люблю». Газету чытае вельмі перагулярна. Займаецца ў вятэрнім рабфаку.

Тав. Мішкін лічыць, што ён на газет-най рабоце не можа працаваць. «Мяне гэтая работа не цікавіць» — заяўляе ён. Мішкін скончыў толькі два класы па-чатковай школы, рэдагаванне матэрыя-лаў вельмі цяжка. Над сабой ён амаль не працуе.

Вось што гавораць самі рэдактары га-зет аб сваёй рабоце, аб сваім росце.

Не лепшая справа з выхаваннем кад-раў работнікаў візавых пасценгазет.

На фабрыцы «Пролетарская перамо-га» імя Кірава і шклозаводзе імя Домба-ля ніякай работы з рэдактарамі і чле-самі рэдкалегій візавых газет не пра-водзіцца. Яны прадастаўлены самім са-бо. Газеты па месяцы і больш не вы-шукваюцца.

Што гавораць аб сваёй рабоце работ-нікі пасценных газет?

Тав. ЖУРАНКОВА—рэдактар газеты харобачнага цэха фабрыкі «Пролетар-ская перамога», член партыі. Апрача работы рэдактара пасценгазеты яна яшчэ і прафорт цэха. Такія дзве работы сумаюцца нім пельга. У выніку з 160 чалавек рабочых цэха лішчу ў газету чалавек 4. Апошні нумар газеты вышаў на першамайскіх свят. Калі выйдзе на-ступны нумар—рэдактар не ведае, бо «матэрыялаў няма».

«Працую рэдактарам газеты кала паўгода, ніхто не вучыць, як працаваць. Сама я малаграматная, скончыла ўсяго тэве групы. Газетную справу люблю, але ніхто не дапамагае ў рабоце. Чы-таю газету «Звезда» і «Большевiкi: Ба-рысаўшчыны». Толькі адзін раз атрыма-ла журнал «Большевiцкі друк». Рэдак-цыя пшматтыражкі раздае журнал пера-гулярна. Мастацкай літаратуры мала чытаю. Парторг цэха тав. Навіцкая ў рабоце не дапамагае. Яна толькі калі-ні-калі здымае. «калі будзе газета?»

Тав. ХАЛЕШКА Оля—рэдактар газе-ты зборачнага цэха, член ЛКСМ, ком-самольскі арганізатар цэха. Апошні ну-мар газеты вышаў да першамайскіх свят.

«Газета «Чырвоны бырэвінец» не да-памагае мне ў рабоце. Як можаш, так і працуеш. Сходаў рабкораў ужо даўно не праводзіла. Займаюся ў палітшколе на доўгімму. З мастацкай літаратуры нічога не чытаю. Спецыяльна газетнай справе не вучаць».

Амалаціныя скаргі рэдактароў на іх газет на заводзе імя Домбаля.

Тав. БУДЫМІН—рэдактар газеты шло-фавалянага цэха № 2 і тав. ДРАЗДОЎСІН—рэдактар газеты шлофавалянага цэха № 1 скаржэцца на адсутнасць дапамо-гі і бою шматтыражкі і партарганіза-цыі. Ніхто імі не цікавіцца, ніхто не правярае іх работу, не шчыру імі.

Значна лепш работа пастаўлена на камбінаце «Койнтэрн». Пры рэдакцыі газеты «Ударнік» арганізаван семінар для рэдактароў газет. Штодзённа пра-водзіцца варады рэдактароў у часе аб-едынага перапынку на перапынках перапын-каў. Пры гэтым вучыцца адзін ад-нага. Рэдактар газеты тав. Курчэ-сочыць за работай газет, правярае іх, дае ўказанні рэдактарам.

Работа з рабкорамі, выхаванне ак-тыва рабкораў на ўсіх прадпрыемствах Барысава пастаўлена зусім дачпва

Усё гэта гаворыць аб тым, што пы-таннімі шадбору, падрыхтоўкі і вы-рошчвання кадраў для фабрычна-завод-скіх газет у Барысаве не займаюцца. Партыйныя арганізацыі прадпрыемстваў не прымаюць супрацьмер на палеп-шэння работы сваіх газет.

Завочная пераклічка аб якасці прадукцыі

* * * А. ПІМШТЭІН * * *

Рэдактар шматтыражкі «Кіравец» (завод «Чырвоны металіст» Віцебск).

Завод «Чырвоны металіст» імя Кірава вырабляе 5 тысяч станкоў. За два гады завод даў краіне яшчэ тры тысяч гэтых станкоў.

Якія працуюць нашы станкі, якая іх якасць, якія недахопы яны маюць? На гэтыя пытанні могуць лепш за ўсё адказаць спажывцы прадукцыі завода.

Рэдакцыя шматтыражкі «Кіравец», якая выходзіць на заводзе, рашыла звязацца з гэтымі спажывцамі — 300 прадпрыемствамі, дзе працуюць нашы станкі. Напісалі мы пісьмы дырэктарам сакрэтарам парткомаў, рэдакцыям і культурна-адукацыйных газет і рабкорам гэтых прадпрыемстваў, папразілі іх напісаць аб якасці нашых станкоў, аб іх недахопах.

Гэтым мы не абмежаваліся. Паслалі мы прадпрыемствам Масквы і Ленінграда двух лепшых рабкораў сабраць на месцы матэрыялы аб рабоце нашых станкоў.

Праз 5—6 дзён у рэдакцыю сталі паступаць водзвывы. І тады мы адкрылі на старонках «Кіраўца» завочную пераклічку аб якасці прадукцыі завода.

Адкрыў пераклічку палітычна-заагартаным «густымі словам» дырэктар Бедметаатреста т. Левін. У гэтым жа нумары шматтыражкі мы змясцілі водзвывы двух прадстаўнікоў буйнейшага нашага спажывца — маскоўскага аўтазавода імя Сталіна т. т. Наброцкага і Варкуліна і прадстаўніка ленінградскага завода «Электраприбор».

«Не нашым абдзіречным стонку «ОЗМ» нельга дэталі працоўваць з усіх бакоў; нельга падыйсці да яго з-за нязручнага распалжэння падручніка. Мажулі слабыя. Немае агароджэння на рамні. Вашы варштаты стрыманы бясметора і пускавога механізма. Грубая аддзелка» —

пісаў т. Наброцкі.

Тав. Варкулін пісаў:

«Зусім малая адлегласць паміж кругамі і таму з вялікай дэталлю да наждачнага каменя нельга падступіцца. Нягодны па сваёй канструкцыі пылесос і таму хутка забруджваюцца рукаві, фланцы разрываюцца. Нём прышлося іх перарабіць».

І «Электраприбор» пісала, што

«Неабходна абпільваць балты і куты элучальных пленак, прадахраніцельныя кожух арабіць так, каб яго можна было закрываць і адкрываць на-хладу».

У наступных нумарах рэдакцыя надрукавала выступленні прадстаўнікоў ад завода імя Марці (Одэса), завода імя Кулакова (Ленінград), імя Лашуцкага (Гомель) і інш.

Адначасова са змяшчэннем гэтых пісем у газеце на ўчастках праводзіліся вытворчыя нарады па матэрыялах пераклічкі, рабочыя ўносілі прапановы, якія напачатку якасць выпускаемай прадукцыі.

На вытворчай нарадзе фарбоўчыкаў і фарбавоў былі ўнесены наступныя прапановы: таварыць усе алокі і хадзілі, арыць для мадэлей металічныя эвакі, эдабыць графіт для фарбоўкі шпінгала, адвесці спецыяльнае памяшканне для фарбоўкі станкоў і т. д. Выступленні рабочых на вытворчых нарадах мы шырока паказвалі на старонках газеты. Газета арганізавала выступленне тэхнічнага дырэктара завода т. Крыгеля, які расказаў аб перапрацоўках тэхнічнага аддзела па паліпаванню якасці прадукцыі. Зарыз праводзім праверку правядзення ў жыццё прапанов, вынесены на вытворчых нарадах. І трэба адзначыць, што ў сувязі з завочнай пераклічкай якасць прадукцыі завода значна адпавядае

сталішылае выдвоўная асцялка стан-
коў.

Калі мы пачыналі гэту работу, знай-
шліся на заводзе свенцкі, яким гавары-
лі: «нічога ў нас не выйдзе». Гэтае ня-
вер'е было зусім пераўражана, яно
разбілася аб практычныя вынікі на-
шай работы.

Зарочная прафілька ўзяла ўвесь ра-
бочы калектыў завода на барацьбу за да-
лейшае паліпшэнне якасці.

Мы лічым, што не шкодзіла-б і іншым
фабрычна-заводскім шматтыражкам ар-

ганізаваль тымі заводнымі дустрачкі і
спажывацямі. У прыватнасці, гэта не
шкодзіла-б зрабіць газеце мескага за-
воду імя Варашылава. Такарныя станкі,
якія выпускае гэты завод, прымушаюць
жадаць многа лепшага. Наш завод ат-
рымаў такарныя станкі завода імя Ва-
рашылава, частка гэтых спажкоў адразу-ж
вышла са строю.

Напісалі мы аб гэтым у шматтыраж-
ку «Варашылавец», але рэдакцыя «Ва-
рашылаўца» чамусьці не палічыла пат-
рэбным змясціць наш матэрыял

ЯК МЫ ШЭФСТВУЕМ НАД ТРАНСПОРТАМ

* * * ГІРШЫН. * * *

Рэдактар газеты «За высокую якасць».

Следуючы ўказанням т. Сталіна на
XVII з'ездзе партыі, што «справу тран-
спарта павінна ўзяць у свае рукі ўся
партыя, уся краіна», партыйная, проф-
саюзная і кампартыйныя арганізацыі за-
падкранай фабрыкі «Везувій» разгарнулі
вялікую работу па шэфству над чыгу-
жэнай станцыяй Н.-Беліца.

Рабочы калектыў фабрыкі і калектыў
станцыі адчуваюць сябе як адна сям'я.
На працягу 9 месяцаў шэфства фабры-
ка адрамантавала і прыняла ў культур-
ны выгляд станцыйны перон. Станцыя
радыёфікавана трыма радыёкропкамі. Ад-
рамантаваны 3 страдачныя будкі. Вылу-
чала пастаянная бібліятэка-перасоўка
для абслугоўвання работнікаў станцыі.
праведзены 4 сумесныя вечары старых
кадравых рабочых фабрыкі і станцыі.
Работнікі станцыі абслугоўваюцца клуб-
ам «Везувій» нароўні з рабочымі фаб-
рыкі. Заключана 13 соцдагаворў па-
між работнікамі станцыі, асобнымі цэ-
хамі і брыгадамі фабрыкі. У выніку
ўсёй гэтай работы станцыя за апошні
час сістэматычна перавыконвае свой
план, значна зменшыўся лік аварыяў.

ЦВК БССР адзначыў ударную работу
на шэфству фабрыкі над станцыяй ўз-
нагародай лепшых арганізатараў шэф-

ства тт. Элькіна і Варушчанка пачёс-
най граматай ЦВК БССР.

Немалую работу па шэфству нам
станцыйны працавіў фабрычны і насцен-
ны друк. Фабрычная газета «За высо-
кую якасць» уключыла ў план сваёй ра-
боты абслугоўванне насценгазет і рабко-
раў станцыі. Не праходзіла ні адна на-
рада рабкораў фабрыкі, дзе-б не пры-
малі ўдзел рабкоры станцыі. Амаль
штомесечна выпускаецца абменная па-
ласа фабрычнай газеты і насценгазеты
станцыі. Выпускаюць два спецыяльныя
нумары фабрычнай шматтыражкі на
надшэфскай станцыі: адзін прысвечаны
падрыхтоўцы станцыі і фабрыкі да зі-
мы, другі вынікаў шэфства фабрыкі за
4 квартал 1934 г.

У абодвух газетах дзешныя ўдарнікі
станцыі і фабрыкі абменьваліся вопытам
сваёй работы. Праведзены масавы рэйд
гумесна з рабкорамі станцыі па пад-
рыхтоўцы стрэлаў да зімы.

Фабрычная газета і насценны друк
сістэматычна асвятляюць, як выконва-
юцца самаабавязальствы і соцдагаво-
ры паміж цэхамі і станцыяй. Рэдактар
насценгазеты станцыі т. Майсеевіч ат-
рымлівае ад нас канкрэтную дапамогу ў
трукаванні матэрыялаў і мастацкім
афармленні газеты.

А Б А Д Н О Й Т А В А Р Ы С К А Й С У С Т Р Э Ч Ы

На кватэры лепшага рабкора фабрыкі імя Калгановіча (Менск) тав. **Фішэльман** сабраўся 25 рэдактароў і членаў рэдкалегій наццэпгазет фабрыкі.

У таварыскай гутарцы рэдактары газет і члены рэдкалегій абменьваліся вопытамі сваёй работы і вучобы. Гаварылі аб тым, як пачалі дарабудоўваць работу пасля жайскай прамовы тав. **Сталіна**.

Работнікі нізавых газет больш сур'ёзна ўзяліся за вучобу, за чытанне мастацкай літаратуры, за падняццё свайго палітычнага ўзроўню, за выхаванне рабкораў. Усё-ж работа з рэдактарамі нізавых газет і рабкорамі на фабрыцы стаіць не на належнай вышыні. Партарганізацыя, фабрычная шматтыражка не ўважляюць неабходнай увагі работнікам нізавога друку. У большасці рэдактары і члены рэдкалегій нізавых газет прадстаўлены самім сабе, вучоба іх не арганізавана.

Вось што раскажваюць удзельнікі таварыскай сустрэчы.

Тав. **Мінкоў**—рэдактар наццэпгазеты мантажвага цэха—ўзяўся за ажыўленне работы рэдкалегій. Было пастаўлена пытанне аб замене непрацаздольных членаў рэдкалегій. Склад рэдкалегій папоўнен новымі таварышамі—комсомольцамі-ударнікамі. На агульным сходзе рабкораў і рабочых цэха быў заслуханы даклад аб Дзі друку. Павялічыўся перыяод матэрыялаў у газету.

«Але дрэпа ў нас з вучобай членаў рэдкалегій, — гаворыць т. **Мінкоў**. — Шматтыражка «**Чырвоны абутнік**» гэтай справе не ўдзяляе належнай увагі. Сам я аддаю многа ўвагі чытанню мастацкай літаратуры. За апошні час я прачытаў Аўдзееўска «Я люблю», Ільіна «Большой конвейер», Берэзоўскага «Мать», «Ледоход» і т. д. Сістэматычна чытаю газеты «Комсомольская правда», «Рабочий». Але гэтага мала. Неабходна сістэматычная вучоба рэдактароў і членаў рэдкалегій».

Тав. **Гутаў**—рэдактар газеты цэха «Новы канвеер»—расказвае:

«У нашым цэху каля 45 рабкораў. Любое заяўленне рэдкалегій яны ахвотна

выконваюць, але работы з гэтымі рабкорамі не вядзецца ніякай.

Сам я займаюся ў палітшколе. З мастацкай літаратуры чытаў «Дрыгву» Якуба Коласа, сістэматычна чытаю журналы «Большэвіцкі друк» і «Рабоче-крэстьянскі крэспандэнт». Спецыяльная газетная вучоба ў нас не арганізавана, а я вельмі хачу аўладаць газетнай справай».

Аб гэтым-жа гаворыць і тав. **Кац**—рэдактар газеты закрыйнага цэха. Гэта газета арганізавана за ўсіх брыгадах рабкораўскія часты. Рабкораўскія часты паведамляюць рэдкалегіі аб кожным цікавым факце работы брыгады і паасобных рабочых. Матэрыялу для газеты хапае. За апошні час расшырылася тэматыка газеты, ўмяшчаецца матэрыял па пытаннях партыйнай работы, задачы дзяржаўнага будаўніцтва, работы зотаўцаў і т. д. Але там Кац мала працуе над сабой, мала чытае мастацкай літаратуры. А шматтыражка не падумала аб тым, каб паладзіць вучобу рэдактароў, дапамагчы таму-ж Кацу ў выбары кніг для чытання.

Дз. III усёбеларускага з'езда рабселькораў існаваў семінар рэдактароў наццэпгазет пры фабрычнай газеце. Скончыўся з'езд рабселькораў і семінар спыніў сваю работу,—скажэцца рэдактар наццэпгазеты закрыйнага цэха т. **Добкіна**. Яна патрабуе ад рэдакцыі «Чырвонага абутніка» арганізацыю вучобы рэдактароў, рэкамендаваць кнігі для чытання, дапамагчы рэдактарам у набыцці неабходнай літаратуры, у выніцы цэнтральных газет.

Нама на фабрыцы паложных клопатаў аб работніках нізавых газет, аб іх выхоўванні—аб гэтым гаварылі амаль кожны ўдзельнікі нарады.

Трэба спадзявацца, што пасля гэтай нарады партарганізацыя абутковай фабрыкі і рэдакцыя шматтыражкі «Чырвоны абутнік» сур'ёзна возьмуцца за вырошчванне і выхоўванне кадраў нізавога друку і рабкораў.

А. С.

УЗБАГАЦІЛАСЯ ТЭМАТЫКА ГАЗЕТЫ

Удзел у арганізаванай рэдакцыйнай «Большэвіцкага друку» экскурсіі рэдактароў шматтыражак дапамог мне палепшыць работу рэдагуемай мною газеты. Аб тым, як я пераношу ў газету вопыт работы фабрычна-заводскіх газет Масквы і Ленінграда, я і хачу падзяліцца з рэдактарамі нашых шматтыражак.

Перш за ўсё я сабраў агульна-заводскую канферэнцыю рабкораў і раскажаў ім працуюць маскоўскія і ленінградскія фабрычна-заводскія газеты.

Прапрацавалі мы вопыт работы гэтых газет і на рабкораўскім семінары. Узбагацілася тэматыка газеты. Ленш сталі асвятляць партыйнае жыццё на заводзе. У радзе нумароў мы паказалі, як растуць асобныя члены партыі, як дапамагае партком у іх рабоце. На старонках газеты выступілі камуністы Кірзнер, Мілікоўскі, Мірскі і інш. Шматтыражка пачала больш асвятляць падрыхтоўку і правядзенне партыйных сходаў. У адным з нумароў мы паказалі падрыхтоўку да партыйнага дня, як выконваюцца рашэнні партыйных сходаў. Паказалі мы і якасць партыйнай вучобы на заводзе.

Пытанні культуры мы раней зусім не ўдзельнічалі на старонках нашай газеты. Цяпер жа культурныя пытанні займаюць галоўнае месца ў газеце. У адным з апошніх нумароў мы далі такі адзед: «Як вы думаеце правесці летні адпачынак». Змясцілі ў гэтым адзеле патрабаванні, якія працягваюць рабочыя ваўкому: арганізацыя калектыўнага чытання мастацкай літаратуры па вольным саветры, ватанне на веласіпедах, правядзенне маёвак і т. д. Змясцілі мы ў гэтым нумары і рэцэнзію на кнігу «Как закалялась сталь», паказалі лепшых тытачоў мастацкай літаратуры.

Завялі ў шматтыражцы адзед уву-

трызаводскай інфармацыі: «Навіны завода за пяціднёўку». Тэматыка інфармацыі рознастайная: пытанні фізкультуры, чытанне кніг, саезды на экскурсіі, агляненне завода, увядзенне новых працэсаў работы і т. д. Гэты адзед у газеце з'яўляецца самым цікавым і рознастайным.

Значна ажывілі работу з рабкорами. Працялі паход 20 рабкораў у кіно на карціну «Летчым» і зараз арганізуюць водгукі аб карціне, якія даю ў газеце. Партком вынес пастанову аб вылучэнні двух соцнамеснікаў рэдактара, якія будуць вызвалены ад іншых партыйных нагрузак. Соцнамеснікі будуць працаваць па заданнях шматтыражки (арганізацыя матэрыялу, правядзенне рэйдаў праўка матэрыялаў, складанне макетаў і т. д.).

Мы пачынаем практыкаваць зараз такі метад. Бярэм адну наценгазету, працяраем, як яна падае матэрыялы, яе афармленне, мову, загалоўкі, «шапкі» і на вылікім лісце паперы даем агляд гэтай газеты, указваем, што ў ёй добра і што дрэнна. Вывешваем такія агляды ў сталовай для таго, каб кожны рэдактар кожны рабкор маглі іх прачытаць.

Вось караценька аб тым, як я рэалізую вопыт, атрыманы мною ў Маскве і Ленінградзе. Вельмі цікава і карысна будзе, калі астатнія ўдзельнікі экскурсіі раскажуць на старонках «Большэвіцкага друку», як лны пераносяць атрыманы ў часе экскурсіі вопыт у свае газеты.

МІНКІН—рэдактар шматтыражкі
«Рабочае вока», Менск, завод
«Большэвік».

ЭКСКУРСІЯ ДАПАМАГЛА МНЕ У РАБОЦЕ

Я прымаў удзел у арганізаванай журналам «Большэвіцкі друк» экскурсіі рэдактароў шматтыражак на прадпрыемствы Масквы і Ленінграда для вывучэння вопыта работы нізавога друку.

Трэба сказаць, што экскурсія мне многа чаго дала ў пазнавальныя работы сваёй штодзённі.

У нашай брыгадзе дрэўна абстаяла справа з культмасавай работай. Пасля экскурсіі я гэта ўлічыў і правёў праз штодзеньку некалькі мерапрыемстваў па ажыўленню культработы. Па ініцыятыве газеты зараз праводзяцца калектывныя чыткі кніг і газет, жалецтвыныя паходы ў кіно, тэатр, створана брыгада для правёркі культурна-бытавых умоў рабочых.

Раней у мяне слаба абстаяла справа з рэагаваннем на зметкі, змешчаныя ў штодзёнцы. Цяпер рэагаванне значна падзвыжылася. Вось, напрыклад, нядаўна была ў штодзёнцы зметка аб тым, што работніца Волкава дае дрэўную якасць

прадукцыі і шарушае працоўную дысцыпліну. Назаўтра-ж на сходзе рабочых мы абмеркавалі гэту зметку, рэзка крытыкавалі Волкаву, і яна дала слова, што больш гэтага не будзе. Сябе слова Волкава стрымала, стала працаваць на многа лепш.

Па прыкладу насценгазет маскоўскага завода «Шаркэподняшнік» мы цяпер многа лепш афармляем нашу штодзеньку, часта змяшчаем карыкатуры, розныя малюнкi і т. п.

У бліжэйшыя дні думаю ўзяцца ў штодзёнцы пытанне аб арганізацыі фізкультурнай работы і летняга адпачынку.

Вопытам работы насценгазет фабрык заводаў Масквы і Ленінграда я падзяліўся з усімі рэдактарамі насценгазет фабрыкі. І трэба сказаць, што многае з гэтага вопыта перавосіцца ўжо ў работу большасці нашых брыгадных газет.

БІНДМАН Г. М.—рэдактар штодзённі «Баявы кліч» (цэх польтаў фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі»).

ПА СТАРОНКАМ ЗАВОДСКАГА ДРУКУ

★ ★ ★

ТЭХНІЧНАЯ ГАЗЕТА РАБОЧЫХ ЗАВОДА «БОЛЬШЭВІК»

22 мая вышаў трэці нумар друкаванай газеты рабочых завода «Большэвік» — «За перадавую тэхніку». Газета ставіць задачай дапамагчы рабочым завода ў масавым аўладанні тэхнікай, у ператварэнні завода «Большэвік» у завод суцэльнай тэхнічнай грамадскасці. У трох выпадках ужо нумарах газета ўзяла рад новых пытанняў, як, напрыклад, падрыхтоўка дзельных работ зотаўцамі, новыя спосабы варкі клею і інш. Газета друкуе адзін «Новае на хромавых окурзаводах СССР», дае кансультацыі, змяшчае артыкулы па тэхніцы апрацоўкі окур і інш.

ШМАТТЫРАЖКА «КУЙБЫШЭВЕЦ» АБ ДЗЕЦЯХ

«Куйбышэвец» — газета менавіта мялгарэйнай фабрыкі імя Куйбышава адным з апошніх сваіх нумароў прысвяціла адну старонку спецыяльна дзецям. У старонцы выступілі рабочыцы, дзеці, якія раскажвае аб асноўных правілах догляду дзяцей. Работніца тав. Валахянская ў зметцы «Як я выхоўваю сваіх дзяцей» раскажвае аб сваіх васьмігадовай Соні і чатырохгадовым сыне Воце, якіх бацькі акружылі штодзённай увагай і клопатамі.

Работніца Кандрэцкія раскажала аб разумовым і фізічным развіцці яе дзіцяці ў дзіцячым садзе.

У заключэнне гэтага паласы шматтыражка змясціла ўрыўкі з кнігі К. Чукоўскага «Мойдодыр», якую раіць, каб рабочыя прачыталі сваім дзецям.

ЗАМЕСТ АГЛЯДАЎ НІЗАВОГА ДРУКУ

КАМУ ДАВЕРЫЛІ НАСЦЕННУЮ ГАЗЕТУ?

Справа была ў сакавіку ў калгасе «Новае жыццё», Брынкаўскага сельсаве- та, Лёзненскага раёна, адомыўся агуль- ны сход. Сярод іншых пытанняў у на- радку дня стаяла і такое: аб дапамозе няпоўналетняй школе засяць пры- школьны ўчастак.

Калгаснікі ніколі не адмаўляліся да- памагаць школе. Але яны былі занепа- коены адной акалічнасцю. Прадстаўні- ад школы настаўнік старэйшых класаў Ляснічы, ён жа і рэдактар агульна- калгаснай насценгазеты «Калгасны ўдар- нік», прасіў для школы прышкольнага ўчастка дзея. Паставілі яны адпаведныя

Дзе дзеўся ўрадак, зняты з участка ў мінулым годзе?

Чаму ў мінулым годзе, небыло га- рачых спаданняў?

А брыгадзір трэцяй брыгады т. Паў- лочкоў кінуў рапніку:

— І нашто гэта школе сеяць авёс. Ні не думае яна яго скарыстаць на га- рачыя спадання?

Іто словы згубіліся ў звонкім смеху калгаснікаў. Аўса калгас школе не даў.

Засаіўшы супроць Паўлочкова злосьць не толькі за гэту рапніку, а за іншыя выпадкі крытыкі, лі з чым пашоў ся- схода Ляснічы.

***

Іван, а Іван, дзе брыгадзіры? — пытаецца адзін калгаснік у другога.

Не брыгадзіры, а буслы,—папраў- ляе Іван.

— А дзе працуюць калгаснікі трэ- цяй брыгады?

— Не калгаснікі а лягушкі. — зноў папраўляе Іван.

— Ты што абалдзеў ці што? — не вытрымаў пытанні.

— Я не абалдзеў, можа абалдзеў рэ- дактар нашага насценгазеты, — атказаў Іван і яны разам ідзюшы к № 2 на- сценгазеты «Калгасны ўдарнік». Там сталі зразумелымі папраўкі Івана.

У насценгазете, калі яе можна так назоваць, зменшаны былі дзве заметкі і адна карыкатура. Апошняя прыцягнула

ўвагу ўсіх калгаснікаў. Вось яе змест. На выдраным з спытка лістку паперы быў намалёваны бус і, каля буса — ля- гушкі. Зверху надпіс:

«Брыгадзір, які адныў свой век». Пад карыкатурай напісана: «Роля брыгадзіра ў часе пасеўнай».

Зразумела, што ўсе калгаснікі былі абураны гэтай карыкатурай, паірава- най супроць брыгадзіраў і калгаснікаў. За гэтай карыкатуры тырчаць асліяны вушы класавога ворага, які імкнецца скампраметавалі брыгадзіраў і лепшых калгаснікаў.

Старшыня калгаса кандыдат партыі т. Салаўёў замест таго, каб адразу-ж зняць газету з гэтай кулацкай карыка- турай і растлумачыць калгаснікам яе шкоднасць, піна ў рэдакцыю, каб да- лі тлумачэнне «што гэта значыць». У № 3 «Калгаснага ўдарніка» з'явілася і «тлумачэнне». Яно ніколькі не лепшас па сваёму зместу за карыкатуры. Тут растлумачаецца, што «пад буслам трэ- ба разумець брыгадзіра Паўлочкова, пад лягушкамі—яго брыгаду». Толькі пасля гэтага «тлумачэння» т. Салаўёў, нарэш- це, зразумеў, «што гэта значыць» і зняў газету. Толькі пасля гэтага ў кал- гасе здагадаліся, што Ляснічы не сабыў рапніку Паўлочкова.

Калгаснікі калгаса «Новае жыццё» абураны і тым, што газету выпускаў сам Ляснічы. Ні аднаго разу ён не склі- каў рэдакцыю. І гэта зразумела чаму. Праз газету ён помсціўся тым, хто яго калі-небудзь крытыкаваў. Калгаснікі так і валёліся:

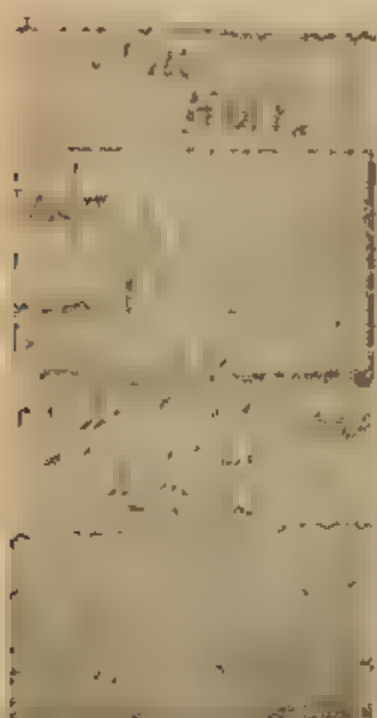
— Ляснічы тады выпускае газету, калі ято хто-небудзь моцна пакрытыкуе.

Спадзяемся, што гэтай справай сур- ёзна зоймецца лёзненскі райком КП(б)Б. бо выпадак у насценгазете «Калгасны ўдарнік» сведчыць аб дрэнным кіраўніц- тве нізавым друкам і рэдакцыяй газеты Высачанскай МТС (рэдактар т. Барыс- кін), і рэдакцыяй раённай газеты «Лёнін- скі сцяг» (рэдактар т. Мінчукоў), і асобных камуністаў, якія працуюць у калгасах.

М. САКАЛОУСКІ.

АДНА З ЛЕПШЫХ НА 10 ДЫСТАНЦЫІ ПУЦІ

Карыкатуры на сцен-
ной газеты «Па ста-
лінскаму пуці»

8 мая. У клубе «Станцыя» Віцебска збіраўся злет работнікаў чыгуначнага клуба. Калі выстаўлі на сценных газет сабралася група дэлегатаў злета. Увагу работнікаў прыцягнула газета 3-га акадэмічнага дыстанцыйнага «Па сталінскаму пуці» (рэдактар т. Слепухін).

— Добрая газета — атна з лепшых на дыстанцыі — дзяляцца з работнікамі дэлегатамі. Злет газеты, красачны загаловак, малючкі, карыкатуры — ўсё падпарадкавана задачы ўмацавання транспарта, выканання ўказанняў паркома шліхоў эпасін тав. Кагановіча.

Пачаўся злет. Работнікі гаварылі аб рабоце нізавых газет пуці, дэпо, станцыі. Аб рабоце газеты «Па сталінскаму пуці» расказваў злету член рэдакцыі тав. Шэцько.

— «У рэдакцыі ў нас чатыры чалавекі. Адзін — адказны рэдактар, другі — адказны за мастацкае афармленне і два члены рэдакцыі — арганізатары матэрыялу. Адным з актыўных членаў рэдакцыі з'яўляецца стары рабочы Унгей-

ціс. У яго вялікі вопыт работы на транспарце і сваёй ведамі ён практычна дапамагае ў штодзённай рабоце рэдакцыі. Калі Унгейціс выбраў у рэдакцыю, ён заявіў: «чыгунку я добра ведаю, бо працую тут ужо 30 год, а вось у газеце яшчэ ніколі не працаваў. Не ведаю, ці спраўлюся з такой работай». А зараз тав. Унгейціс спраўляецца з работай не горш за другіх членаў рэдакцыі.

Рэдакцыя здолела адружыць сябе адраўскай актыўнасцю ў 26 чалавек. Выцягнуты да работы і жонкі рабочых. Сёння мы пачынаем адну з нашых актыўных работных хатнюю гаспадыню Скарыйкіну.

Рабочыя палюбілі газету за яе дзейнасць, за практычную дапамогу, якую яна аказвае рабочым на аўтадапце тэхнічнай, на палепшэнню бытавых умоў рабочых, ажыццяўленню заезда патрона тав. Кагановіча.

Каб дапамагчы рабочым лепш асвоіць тэхніку вытворчасці, у газеце ўводзіцца «тэхнічны адзек». 11 сакцыя работніцкай і гэтым адзеле працягваюць аглядаць «Земляное палатно» і «шпалы».

«Для палепшэння работы земляного палатна робяцца каневы, пад назвай кюветы. Шырыня іх унізе роўне 40 см., а глыбіня 60 см...»

І тут-жа газета ўказвае, як робяцца гэтыя кюветы, як і якія шпалы трэба ўкладваць на лініях перапытка, другога і трэцяга класаў. У наступным нумары мы чытаем тэхнічныя ўказанні аб агульнажэўнасным месце, трэба ёсць перапыткі для руху.

Гэты агляд сцвярджаецца асобным малюнкам, які паказвае палатна сістэму агароджання.

★ ★ ★

Карыкатура з наценгазеты «Па сталінскаму пуці».

Чаму маўчыць „соцыялістычны транспарт“

У сёмым акалодку 10 дыстайны пуп (Віцебск) пачала выходзіць нацыянальная. Лепшыя ўдарнікі-пупоўцы былі выбраны ў склад рэдкалегіі. Сярод іх былі і тт. Каржэзь і Караеўскі. Рэдактарам выбрані парторга (ён-жа і прафорг) т. Марчук.

Спачатку рэдкалегія актыўна ўзнасяла за работу. Газета паказвала ўдарнікаў, гаварыла гаварыць, паказвала на несаконы ў рабоце насабных рабочых чыгуначнікаў. У дваццатым нумары нацыянальнага ад 10 сакавіка газета паказвала члена рэдкалегіі Караеўскага, як лепшага ўдарніка акалодка. І сапраўды, т. Караеўскі ўдарна працаваў на вытворчасці, рое на рабкораўскай рабоце. Ён жорстка крытыкаваў несаконы асобных людзей.

Усё было добра да таго часу, пакуль Караеўскі не пачаў крытыкаваць адміністрацыю акалодка і парторга Марчука.

У сакавіку гэтага года Караеўскі стаў членам рабкораў газеты „Соцыялістычны транспарт“. 16 сакавіка ў № 31 „Соцыялістычнага транспарта“ змяшчалася гэта записка „Марчук „арганізаваў“.

Газета пісала:

«На 7-м акалодку 10 дыст. пупі за-раз спакойна... У свабодны час і ра-біць няма чаго. Між тым набліжаецца сяўба, трэба было-б пачаць падрыхтоў-ку, але ніхто яшчэ не ведае, дзе бу-дзем пахаць, засяваць свае агароды і ці ёсць насенне. Яшчэ з восні рабочыя ўзялі пытанне аб засыпцы насення, бульбы, аб арганізацыі агульнага скла-па і пакупкі наня. Арганізаваць усё гэта ўзяўся парторг т. Марчук. Але ўсё гэта засталася толькі пажаданнем...»

11 красавіка ў „Соцыялістычным транспарце“ ў замятцы „Прачыў на 7-м акалодку яшчэ не ліквідавалі“ ускрыва-юцца сістэматычнае п'янства, спекуля-цыя дарожнага майстра Алексеева, бры-гадзіра Старшукі і інш.

28

Гэта не спадабалася „начальству“ акалодка. Пачалося паступленне на тых,

што праз доўг вытрымлівае несаконы рабо-ты 7-га акалодка.

Начальнік дыстанцыі пасля выступ-лення газеты апрадэ загад, на якому па-рошны майстар 7-га акалодка Алексеев? пераводзіцца ў брыгадзіра, брыгадзір 1-га адрэлення Старшук рамонным ра-бочым, рамонны рабочы Паўловіч пера-водзіцца ў 8-мы акалодка.

Але загад астаўся толькі на паперы. Кампанія п'янства і спекуляцыя заста-ца на сваіх месцах і пачынае здзяйс-ца над рабкорамі, членамі рэдкалегіі. Парторг Марчук, таксама пакрыўджаны крытыкай, прадастаўляе ім для гэтага старую пасцягазеты, якую ён рэдагуе.

Перш-на-перш Марчук пачынае збі-раць матэрыял пра Караеўскага. На са-бным рабочым ён дае спецыяльнае зада-не пісаць у газету пра Караеўскага і Каржэзю. А калі рабочыя адмовіліся пі-саль пра іх ачочнае, Марчук піша сам. узводзіць на Караеўскага розныя паклё-ны. Брыгадзіра, члена рэдкалегіі Каржэ-зя, які падтрымліваў Караеўскага, адмі-ністрацыя акалодка паслала зваць з ра-боты пібы за прапачу залы.

Жонку Караеўскага Казлову пазбаў-ляюць карці ўдарніцы.

Караеўскага і Каржэзя адхіляюць ад работы ў рэдкалегіі. Газету выпускае гам Марчук.

У 32 нумары нацыянальнага ад 14 кра-савіка змяшчалася записка „Неправа-рыя слухі“, у якой Марчук апелуе „на масам“ на крытыку работы 7 акалодка палітатраўскай газетай „Соцыялістыч-ны транспарт“.

Усе гэтыя факты былі правяраны і ўстаноўлены спецыяльным расследван-нем.

Аптам, „Соцыялістычны транспарт“ чапуеці да гэтага часу не выступіў з матэрыялам аб агіднейшых фактах за-жыму самакрытыкі, аб здэках над зап-шымі рабкорамі.

На Віцебскаму вузлу факты зажыму самакрытыкі не адзіныя. Тым больш і ўна, што да гэтага часу не прыняты-ты да суповай адказнасці зажымчыці крытыкі і праследвалінікі рабкораў з 7-га акалодка. Яшчэ больш дзіўна маў-чанне „Соцыялістычнага транспарта“.

Адкрытае пісьмо т. Касаткіну

Тав. Касаткін!

Я ведаю шчыра па сумеснай вучобе на курсах газетных работнікаў пры ЦК КП(б) у 1932 г. і таму вельмі ўважліва заўсёды чытаю тваю газету «За ўдарнае будаўніцтва», якую атрымліваю ў парадку абмену.

Перада мною № 27 тваёй газеты ад 18 мая. Фарматам ён такі, як і раённы. Усе 4 старонкі я прачытаў поўнацю, але, на вялікі жал, не знайшоў нічога, што можна было-б пераіць у цябе. У гэтым нумары прымаюць адзел толькі 4 рабкоры, астатнія матэрыялы ўсе перадрукаваныя з цэнтральных газет.

У артыкуле «Ратуйце сямя Віленя», пад якой красуецца подпіс «Рэдакцыя», ты пішаеш: «Не маючы магчымасці змясціць пісьмо на старонках газеты поўнацю, спрымаем некаторыя вытрымкі з яго». Гэта-ж, тав. Касаткін, прамое ашуканства чытача: у тваёй-ж было месца хоць адбаўляць.

І лічу, што лепш было-б, калі-б ты менш перадрукоўваў матэрыялаў з цэнтральных газет, а змяшчаў-бы больш матэрыялаў з сваёй вытворчасці.

Відаць, што і з крытыкай у цябе не ўсё ў парадку. Толькі гэтым і можна

глуматыць, што ў газеце вельмі многа подпісаў «Рабочий», «Свой» і т. д. Гэта значыць, што рабкоры баяцца падпісаць пад заметкай сваё прэзвішча. Рэдакцыя мала працуе над тым, каб выхоўваць рабкораў.

У адным з нумароў газеты ты змяшчаеш наказ новаму фабкому, і на гэтым справа канчаецца. А вось матэрыялаў аб рабоце прафаргатаў, фабкома ў газеце няма. Амаць не змяшчаеш матэрыялаў аб партыйным жыцці. Няма ў тваёй і барацьбы за культуру, за чыстае рабочае месца і т. д. Можа газеты сучасна, казенная.

Мне падабаецца, што ты сістэматычна змяшчаеш міжнародную інфармацыю. Але дрэнна, што ты зусім не даеш інфармацыі з жыцця свайго раёна, свайго будзёнага.

Спаздуюся, т. Касаткін, што ты ўлічыш мае таварысця заўвагі, зробіш сваю газету больш жывой, аператыўнай.

Прану цябе праз «Большэвіцкі друк» напісаць сваю думку аб маёй рабоце, указаць на недахопы газеты, якую я рэдакую.

З тав. прымітаннем
рэдактар газеты «Сцяг індустрыялізацыі» ФЛЯЎМЕНБАЎМ.

Указанні журнала будуць улічаны

АДКАЗ НА АДКРЫТАЕ

ПІСЬМО т. ГЛЕЗЕРА.

У 9-м нумары журнала «Большэвіцкі друк» змешчана адкрытае пісьмо да мяне тав. Глезера. Ва ўмовах работы ў новым раёне мне асабліва патрэбны практычныя ўказанні. Там і пачаў ўдзячым «Большэвіцкаму друку» за гэта пісьмо.

Зусім правільна адзначана ў пісьме тав. Глезера, што «Большэвіцкі змагар» дрэнна асвятляе партыйнае жыццё ў раёне. Прычым тут імю. У раёне я чалавек новы. Азнаёміцца адразу з раёнам, яго ўмовам партыйнай арганізацыяй было не

так лёгка. Прыехаў я ў раён у такі момант, калі сакратар райкома, старшыня РКК, рэдактар газеты былі заняты з работамі.

У рэдакцыі справы былі дрэнныя. Два работнікі, два сталы і некалькі крэслаў—вось усе, што я знайшоў у рэдакцыі. За што ўзяцца перш за ўсё? Мне прышло ў брацтва выразаў за ўсё.

Але я не збіраюся адмаўляць свае недахопы, хаваюцца за «аб'ектыўныя» прычыны. Уся справа ў тым, што я яшчэ не

невучуюся сплучаць адну работу з другой, выдзяляць найбольш важныя ў даны перыяд пытанні.

Узяўся я за пытанні вясняной сяўбы. Паслаў усіх работнікаў газеты ў адпаведныя сесіюветы ў якасці вчыханых рэдакцый. У рэдакцыі я астаўся адзін. Вечар атрымалася, што адпаведныя сесіюветы мы надыгнудлі, а такія важнейшыя пытанні, як пытанні партыйнай работы.

Указанні журы аб гэтых будучышнім педыхоне прышлі своєчасова. Пасьмо мы абматкавалі на калектыве рэдакцыі, намяшці, як хутчэй і лепш выправіць памылкі, наладзіць шырокае асветленне ў газеце партыі прага жыцця.

Мой наместнік, які павінен весці партыйны аддзел у газеце, да гэтага часу быў загрузан іншымі справамі і не меў магчымасці паставіць як след гэты аддзел. Цяпер я вызваліў яго ад усіх іншых работ і ён будзе займацца выключна пытаннямі партыйнага жыцця. Дзіўна, таго, каб з нумара ў нумар асветляліся пытанні партыйнай работы ў раёне.

Указанні «Большэвіцкага друку» мы поўнасьцю ўлічым, працягнем у рабоце газеты, на які указав журналі, лікадуем.

ВІТ. СІДАРУК.

адказны рэдактар газеты
«Большэвіцкі змагар».

Віт Сідарук рэдактара

ВУЧЫЦЦА ПРАЦАВАЦЬ У „ПРАВДЫ“

(З кнігі «Редангирование и массовая работа большевистской печати»).

Партыя кіруе сваімі газетамі штодзённа, штогадзінна. Ажыццяўляе гэта кіраванства праз «своёму партыйных органаў, праз мясцовыя партыйныя камітэты і праз цэнтральны орган партыі — «Правду». Свае дырэктывы партыя даводзіць да найшырэйшых мас у першую чаргу праз ЦО. Перадачы артыкул «Правды» — гэта прапаганда, растлумачэнне дырэктыв партыі па тым ці іншым пытанню. Артыкул на ў «Правды», агляды друку, кароткія даклады, выказанні — усё гэта агуляецца на інструментах растлумачэння і арганізацыі мас на выкананне ўказанняў партыі, яе дырэктывы на даны адрэзак часу па тых ці іншых канкрэтных пытаннях.

Вучыцца і працаваць у адпаведнасць з указаннямі «Правды» — гэта значыць штодзённа ажыццяўляць дырэктывы партыі ў іх канкрэтным праламленні на даным заводзе, фабрыцы, у даным соўтасе, МТС.

Вучыцца працаваць у «Правды» — гэта значыць штодзённа на аналізе канкрэтных фактаў, на растлумачэнні дырэктыв партыі вучыцца асваенню левінаста, статіскага стылю ў рабоце друку, умению

канкрэтна і аператыўна змагацца адначасова і за вялікія і за маленюкія справы сацыялістычнага будаўніцтва.

Вучыцца ў «Правды» — гэта значыць вучыцца паслядоўна з дня ў дзень працаваць над справай перавыхавання мільянаў, над выхаваннем сацыялістычных адносін да працы і д выкарчоўваннем і зручэнняў капіталізма не толькі ў эканоміцы, але і ў сямейнай людзей.

Вучыцца ў «Правды» — гэта значыць вучыцца ўмяню штодзённа працаваць над павышэннем культурнага ўзроўню мас, над ператварэннем кожнага рабочага і вясцянкі ў свядомых грамадзян савецкай краіны, грамадзян бачкаўшчымі сяго савецкага пролетарыята.

Вучыцца ў «Правды» можна толькі штодзённа вучучаючы «Правду», скарыстоўваючы кожнае ўказанне для таго, каб палепшыць сваю ўласную работу.

Як працаваць над «Правдой»? — вось пытанне, якое часта задаюць пазавія работнікі друку. Мы раім працаваць над «Правдой» так, як мы працуем над работай класікаў марксізма. Не перагортваць «Правду», а вучучаць яе, вучучаць з ка-

руководном у руках. Выкупаць і для таго каб штодзённа расшыраць свае педы, і для таго, каб выкарыстаць кожны нумар «Правды» як дырэктыву для налягнення месту свай газеты. Мы разам рэдактарам ісіці састэматычны дзёньнік, які адлюстроўваў-бы рэзультаты работы пад «Правдой», дабамалаў-бы «наварачванц» указанні «Правды» да мясцовых асаблі-васцей і умоў.

Вось узор такога дзёньніка за пяць дзён.

Учора скончыў складанне плана падрыхтоўкі да з'езда партыі. Асабліваю увагу аддаў падрыхтоўцы да лепшых дзён. Парышчу сабраць нараду актывістаў-селькораў, разам з імі яшчэ раз абмеркаваць нашыя мерапрыемствы, намеры на гэтыя месяцы.

Сёння прышла «Правда» за 3 снежня. Я раней чытаў яе з цікавасцю, але сёння такія ж тэмы як трэба падрыхтаваць на з'езд, а ў «Правды» падыходзіць ужо пазішчаму пачаць яе чытаць як рэдактара. Чытаючы я параўноўваў з маймі планами.

Першы выхад — план мой далек ад існага. Рад пытанняў недакладных, не ўсёчы. А гэта-ж толькі адзін з нумароў.

Парышчу завесці дзёньнік рэдактара. У гэтым дзёньніку я буду кожны дзень запісваць, што трэба зрабіць адпаведна ў гэтым дзёньніку «Правды».

Другой задачай я сабе пастаў — адзначыць у дзёньніку, што трэба дадаткова прачытаць з сувязі з матэрыяламі, якія выкажана ў «Правды».

«Правда» за 3 снежня.

Як многа новых пытанняў, як іх усё адхваліць! Перадаваць артыкул прысвечаны асабліва сельсаведам. Проста, канкрэтна, існа сфармуляваны задачы, якія стаяць перад нашымі органамі пролетарскай дзяржавы. У перадавым указана, што трэба рабіць.

У гэтым-жа нумары — расказ А. Н. Мацэка «Как работает Галицкий сельсовет».

Надрукаваны таксама паведамленне аб скліканні чацвёртай сесіі ЦВК Саюза.

Прагледзеў камплекты сваёй газеты: а ў мяне-ж аб саветах амаль нічога няма. За гэтыя месяцы ні разу не паказаў пачынальнікам, як працуе савет.

4) Дзёньнік гэты, складзены работнікамі ЦВК, быў надрукаваны ў журнале «Роль культуры і політотдэльская печать».

Аб сельсаведах умяінаў у перадавым у асобных заўважках, але не было таго, каб разгортнута паказаць воінт хоць-бы аднаго з сельсаведам, метады яго работы.

Парышчу надрукаваць расказ Мацэка і дадаць да яго зварот ад рэдакцыі: пяхай раскажуць старшыні нашых сельсаведам, якія яны працуюць, што ў іх новага.

Праз пяць дзён парышчу даць невялікі артыкул аб тым, а каго аспядаюць ісіці ЦВК, як яна працуе, якія пытанні будучы абмяркоўвацца.

У тым-жа нумары «Правды» — агляд «Глазами города». Паведамляецца цікавы факт: калгас імя Варашылава арганізаваў двухдзёнашні паход за чыстату ў вёсцы. Уключыў гэты пытанне ў план. Між тым я вывучыў спецыяльны нумар праз 7-9 дзён, прысвечаны паходу за чыстату.

Нумар я настараюся даць такім чынам, каб вытрымаць з агляду. Шэраг расказу, які варашылаўцы арганізавалі паход на іхную выступленне двух-трох калгасі, абавязкова групы калгасі, дам выкажана некалькім старым жанчынам, настаўнікам, шоперам.

Артыкул «Разорительная дружба» прычытаў з вялікай цікавасцю.

Канфусыя здарыўся ў мяне гэтымі днямі выхадзіць. Калгаснікі ісіці расказаць аб Японіі. Прышлося абмяжывацца агульнымі размовамі.

Успомніў. Рад гэтымі днямі ў «Военно-флотское движение в Японии». Трэба кнігу вывучаць.

«Правда» за 4 снежня.

Цікавейшае пісьмо, калгасніцаў-ударніцаў Кабардэнія-Балкары тав. Сталяку.

Як мяняецца наша краіна, якія выдатныя людзі і справы робяцца, як праўдзіва, а таловнае, разумна запісалі яны аб культуры, аб чутым абыходжанні з кожным калгаснікам у пачатку.

Добра-б надрукаваць і запісаць нашых калгасінаў калгасніцаў, што яны робяць.

Гэты-ж што запісана кабардэніцамі.

Бараньбу за культуру трэба пачынаць клонатаў аб жывым чалавеку, аб жывых людзях, пачынаць з такіх вострых падарных дробязей, якія турбуюць кожнага калгасніка.

Выходзіць, нават, што культуру таксама трэба браць з бою, у барацьбе з кулаком.

Парышчу, калгаснік-актыўст пачаць

алрата таго, адказваць па крайняй меры за пяток двароў у сваёй брыгадзе, або ў «своім» квартале. Ён павінен сам падаваць прыклад культурнага жыцця і дапамагаць нашым отававіцэ культурнымі».

Проста, а галоўнае, так правільна сключіць асноўны сэнс таго, што трэба рабіць.

У нумары, прысвечаным культурнаму находу, я гэтыя вытрымкі надрукую, расказу каротка, як адны з найбольш адста-ных раёнаў стаў заможным.

Аб дробязях калгаснага жыцця. Гэта-ж пытанне вытала ў мяне з плана. Прыдзецца ўключыць.

Ворш Безыменскага. Думаю даваць па частках. Добра-б дагаварыцца з настаўні-кам, можа разучаць распяваць. Добрыя «Песня подруг-ударники» і «Хор стариков».

Прачытаў рэспонсе ЦК аб паліпшэнні справы самаадукацыі. Трэба сабраць за-вочнічаў, патаварыць з імі, што трэба вы-правіць, і напісаць калектыўнае пismo.

Вось два дзесяткі ў раёне МТС зазвочні-каў навучаюцца, а чаго ім не хане, так і не ведаем.

Вось ужо тры дні «Правда» друкуе аб пасадцы Літвінава ў Рым. Запыталі на-днях калгаснікі, зачым і чаму едзе. Пры-дзецца даць невялічкі артыкул, радкоў у 60, чаму Літвінава запрасілі ў Італію. Трэ-ба будзе паказаць, што буржуазія выму-шана злучыцца з намі, бо Савецкі Саюз быў у вельзарную сi

«Правда» за 5 снежня.

Параўнаў перадавы артыкул «Правды» (к перавыбарам калгасных ячэек) з пера-давым у маёй тэсце.

Прасцей у «Правде» напісана, больш зразумела для кожнага калгасніка, а га-лоўнае — усе задачы сфармуляваны. Па-рашыў выпусціць спецыяльны нумар з перадавым «Правды» і матэрыялам аб тым, як у нас ідзе падрыхтоўка к пера-выбарам ячэек, з паказам у нумары леп-шай ячэйкі.

Кожны дзень у «Правде» многа цікавей-шых фактаў, лічбаў. Перадаюць гэтыя лічбы і факты.

Раней я іх не заўважваў, а цяпер, чы-таючы з карындашом у руках «Правду», я бачу, як «Правда» штодзённа павялічвае мае веды, як многа новага я пазнаю, а трэба-ж, каб гэта ведаў кожны калгаснік. **Парашыў завесці спецыяльны аддзел «Аб чым паведамляе «Правда» — 40 радкоў у кожным нумары.**

3 нумара за 5 снежня я дзім дзве за-меткі: «Об перевозке товаров ширпотреба» і «Об обязательном строительстве торго-вых помещений в новых домах».

Цэлую паласу «Правда» прысвядзіла да-гавору паміж Паўночным краем і Іван-кай вобласцю ў барацьбе за ўдзельны соцы-ялістычнай жыллагадоўлі. Добрыя аб-авязальствы. Хоць мы не прымаем уда-лу ў гэтым дагаворы, але чаму-б нам не ўключыцца ў барацьбу за выкараненне гэ-тых абавязальстваў? Дам невялічкае паведамленне. У паведамленні пералічу асноўныя абавязальствы. Можна іх умясціць у 40 радкоў. Побач з гэтай за-меткай абавязкова дам заметку, што фа-шыў урад аб падрыхтоўцы да змоўкі жы-вель у калгасных жыллагадоўчых фер-мах. Галоўная ўвага ў гэтай заставе — прапановы Намісці выкапанання. Іх усяго шэсць. Вылажу іх проста, зразумела.

У гэтым-жа нумары пакажу на вопыце адной фермы, якое фактычнае становішча рэчаў. Трэба падумаць, ці не варта арга-нізаваць узаместраверку калгасных ферм.

Расказ Апрапоўскага «Золотые, золоти-стые» прэба было-б перадаць праз радыё-вузел. Наогул, чаму мы так дрэўна ска-рыстоўваем літаратурныя нарысы і рас-казы, якія друкуе «Правда»? У газеце іх не эмісіі, а для радыёвузла — найлеп-шае чытанне.

«Правда» за 6 снежня.

Перадавы артыкул аб саборніцтве па жыллагадоўлі. Вельмі цікавыя лічбы па-дадзены ў перадавым. Абавязкова дам іх у новым аддзеле «Аб чым піша «Правда»».

Пачаўся гандаль хлебам. У нас яшчэ ва-сценне не засыпана. Трэба даць заметку аб тым, што гандаль хлебам пачаўся, але з каментарыямі, расказаць, хто відават у тым, што найнай вобласці гандаль хлебам яшчэ не дазволена, заклікаць да хутчэйшай засылкі насенных фондаў.

Прачытаў прамову тав. Постышэва. Учо-ра ўпачы прадумаў даклад Касіора і ра-валюцыю. Як змяніўся твар усіх раёнаў Савецкага Саюза. Вось думаю ўжо два дні, як расказаць калгаснікам аб нацыяналь-ным пытанні, а расказаць-жа трэба. Не ве-даю, з якога канца падыйсці.

Чытаў прамову Касіора. Папрабаваў ус-ломніць, што гаварыў тав. Сталін на XVI з'ездзе па нацыянальнаму пытанню. За-быў. Прыдзецца перачытаць, асвяжыць у памяці. Можна стане лоней, з якога канца падыйсці да пытання.

«Правда» за 7 сніжня.

Набліжаецца к канцу лешчыгскі працэс. Усё думаю, як раскажаць калгаснікам аб значэнні гэтага працэса для працоўных усяго свету.

Месца мала, а раскажаць трэба проста, разуменна, каб людзі ўбачылі гэтае камуністаў, якія змагаюцца на ўмовах небывалага тэрору. Начакаю. Думаю, што лепш за ўсё будзе, калі дам прамову Дзімітрава.

Можна прысвяціць гэтай справе спецыяльны нумар, паказаць, як жывуць рабочыя і сяляне за граніцай, як змагаецца камуністычная партыя ў падполлі?

У нумары надрукован артыкул аб калгасным талілі. Прачытаў. У думках набываю перагарнуў камплект газеты. А аказваецца-ж аб асаблівасцях гэтага года ў галілі хлеба мы яшчэ не расказалі. Прыдзецца гэта зрабіць.

Чым уразлівей чытаю я «Правду», тым усё больш паўстае перада мной пытанне, як павялічыць прапагандысцкі матэрыял у газеце, каб расшырыць кругозор калгаснікаў.

Цікава было-б абмяняцца вопытам з трыма рэдактарамі. А яшчэ лепш было-б зрабіць на гэту тэму завочную нараду. Шмат чаго карыснага і вартата мы дапамагліся-б.

«Правда» за 8 сніжня.

Я ўсё думаю, як раскажаць аб лешчыгскім працэсе. Сёння надрукован артыкул Васількоўскага. Раней яго перадаць не рады, але выкінуць месца, дзе перадаецца параўнанне з Кельскім працэсам, калгаснікам гэта будзе незразумела. Пасля артыкула Васількоўскага мне ўжо лятчэй будзе ў самой газеце раскажаць аб працэсе, бо многае чытач ужо будзе ведаць па радыё.

Вельмі добра нарыс Афінагенава «Наши разговоры о чистке». Хачу дагаварыцца з хатнікам, каб арганізаваць гучную чытку гэтага нарыса.

Проста і зразумела раскажае Афінагенаў аб тым, як лепшыя людзі рабочага

класа ідуць у партыю, як жывуць разам з партыйнай змагаюцца, як яны працуюць.

Наогул трэба часцей знаёміць калгаснікаў з тым, што робіцца на прадпрыемствах.

Пасля перагледу зноў надрукован аддзел «Помощь газетам политотдела МТС». Асабліва цікавая работа «Ударника».

Прачытаў два разы. Ясней стала, як падыходзіць да пытанняў жыццёлагадоўлі. Хачу прапанаваць начальніку палітаддзела падрыхтаваць канферэнцыю калгаснікаў, вярнутых у калгаснай жыццёлагадоўлі. Пачну я з канферэнцыі ў адным з калгасаў. Хачу ўзяць сваягаспадарчую ферму. У гэтым калгасе мы распрацуем з ударнікамі пачынаючы з павышэння таварнасці, з лепшай падрыхтоўкай да веснавога апаросу, павышэннем, якая аплата працы. Падрыхтуем пісьмо. Галоўнае, каб у пісьме не было агульных месцаў, каб калгаснікі адразу ўбачылі, што гутарка ідзе аб вельмі канкрэтнай справе.

Хваліць у «Правде» раман Собалева «Капитальный ремонт». Вось ужо трэці месяц не прачытаў ні адной новай кнігі па літаратуры.

Справа, як відаць, не толькі ў тым, што часу мала. Вось я ўжо знайшоў час, каб кожны дзень наўтары гадзіны аддаваць «Правде» — якая карысць! Можна знайсці час і для чытання літаратуры. Хачу дагаварыцца з начальнікам палітаддзела, каб у эктэтычнаму выпісаць рад новых кніг і абавязкова чытаць.

Гэкі дзеянік можна быць у кожнага рэдактара. Рэдактар абавязаны чытаць «Правду» не проста як чытач, а імяна як рэдактар. Ён павінен вучыцца на «Правде», як працаваць.

Кожны нумар «Правды» — дырэктыва к дзеянню. Кожны нумар «Правды» дае велізарную колькасць матэрыялаў аб тым, што робіць і як працаваць у газеце. Штодзённая работа над «Правдой» дапаможа кожнаму рэдактару лепш арганізаваць сваю работу, асабліва лешчыгскі стыль работы большавіцкага друку.

Комуністычны друк за граніцай

ПАД СЦЯГАМ ОКЦЯБРА

★ ★ ★ Д. СНЕЖНА ★ ★ ★

(АГЛЯД РЭВОЛЮЦЫЙНАГА ДРУКУ ІСПАНІІ ПА МАТЭРЫЯЛАХ, АТРЫМА-
НЫХ НА МОВЕ ЭСПЕРАНТО)

Комуністычная партыя Іспаніі працуе ва ўмовах глыбокага падполля і адтуль кіруе рэвалюцыйнай барацьбой пролетарыята, выдае ў падполлі свае газеты, якія ва ўмовах нелегальнай работы партыі, адтрымваюць вялікую ролю.

З пачатку свайго арганізацыі кампар-
тыя Іспаніі выдае газету «Мундо обрэ-
ро» («Рабочы свет»). Гэта газета боль-
шасць свайго існавання правяла ў пад-
поллі. Генеральская дыктатура Прымо-
і-Рывера не раз абрушвалася на кому-
ністычны друк Іспаніі. Не раз яго дзе-
шчыя работнікі арыштаўваліся і трапілі
ў турмы. Але, напэракор тэрору ўрада
Прымо-і-Рывера, «Мундо Обрэро» вы-
ходзіў. Ён выходзіў пад другімі назвамі:
«Пролетарскі свет», проста «Свет»,
і інш., але прадаўжаў сваю вялікую ра-
боту.

У дні гераічнай барацьбы іспанскага
пролетарыята—у кастрычніку 1934 г.—
комуністычны друк дапамагаў партыі ар-
ганізоўваць масы ў адарытых бойках за
ўладу, у барацьбе за саветы, супроць
капітала, супроць фашызма.

На барыкадах класавых боёў у 1934-
рыхі комуністычны друк адтрымаў вялікую
ролю, арганізуючы масы вакол партыі ў
адзіны фронт супроць фашызма. Не дар-
ма пасля кастрычніцкіх падзей урад Ле-
русэ, узяўшы ўладу ў свае рукі, у пер-
шую чаргу забараніў комуністычны друк.
Затым быў забаронен і лева-буржуазны

Падпольнае выданне пастэноў ЦК іспан-
скай кампартыі аб окцябрскіх падзеях.

друк. Толькі друк зараднікаў анархістаў
выходзіў рэгулярна, абліваючы брудна-
спусных паклёнаў і хлусні комуністаў.
Гераічна аддаўшы сваё жыццё за спра-
ву пролетарскай рэвалюцыі.

Але ні дзякі тэрору кардынальнага катэ-
нэрала Очоа, ні ўсё стробы ўрада Леруса
не змаглі знішчыць комуністычны друк.
У рэвалюцыйных бойках комуністычны
друк атрымаў яшчэ адно баявое хры-
шчэнне. Замест «Мундо Обрэро» пачала
выходзіць падпольная «Бандэра роха»
(«Чырвоны сцяг»), як орган ЦК кампар-
тыі Іспаніі.

У Каталонії — правинції Іспанії, за-
мест «Каталонья роха» пачала выхо-
дзіць «Льюліпа» («Барацьба»).

Комсамол выдае сваю газету «Ховен
гвардыя».

«Бандэра роха» высока трымае сцяг
дзяйскай неперымірчасці ў барацьбе,
сцяг Комінтэрна.

Перад намі некалькі нумароў «Бандэ-
ра роха» за 1935 год і некалькі выдан-
няў «Б. Р.». Невялічкага фармата, на
тоўкай паперы, яна падобна на дзесяты
папулярных газет камуністычных парт-
тый іных краін («Рота Фанэ» і інш.).

Вось толькі назвы некалькіх артыку-
лаў, якія ўжо дастаткова сведчаць аб
тым, як газета дапамагае партыі ўсё
больш і больш згуртоўваць пролета-
рыят пад сцягамі Комінтэрна на рэспублі-
канскі бой.

«Па сталінскаму шляху за Чырвоны
окцябр у нашай краіне».

«За адзіны антыфашысцкі фронт».

«Сталін у барацьбе з контррэволю-
цыяй».

«Па шляху Леніна».

«Бандэра Роха» («Чырвоны сцяг») — па-
пулярная газета іспанскай камуністычнай
партыі.

Гэта галоўныя артыкулы толькі адна-
го нумара. «Бандэра Роха» арганізуе ма-
сы на барацьбу супроць крывавага тэ-
рору агалцелага фашызма.

«Рабочыя, — піша газета, — выра-
тваем нашых братоў па класу». Яна рас-
казвае аб тых звырствах і злачынствах,
якім падвяргаліся арыштаваныя тава-
рышчы і якія яны гераічна трымаюць ся-
бе. Яна дамаляе, фатаграфічна — жу-
дасныя дакументы крывавай расправы
капіталістаў над сваімі рабочымі.

У № 5 за 1935 г. «Б. Р.» змяшчае ар-
тыкул: «Наш пелералыны друк», у якім
расказвае, як расце друк кампартыі, на-
глядзячы на ўсе перамогі.

«Выходзяць газеты зараз — піша
«Б.Р.» — у Мадрыдзе, у Валенсіі, Бар-
селоне, у Новай Кастыліі, Віскенсе, Ба-
лэарэса, Канарысе, Галісы, Падрыхтоў-
вацца выданне сваіх газет і ў Сантан-
дэры і ў Севільі».

У гэтым артыкуле расказваецца, што
выдавецтва «Б. Р.» выдае, апрача газе-
ты, шмат лістовак, брашур для выха-
вання мас. Так выданы брашурай «Ба-
рацьба за Окцябр» — істэтычны паліт-
бюро КН Іспаніі аб уроках кастрычні-
цкіх падзей. Тысячы чырвоных лістовак
са смелымі карыкатурамі, з адзвамі да
рабочых раскідваюцца на заводах і фаб-
рыках, па вуліцах гарадоў і рэсак Іспа-
ніі актыўнымі рабочымі «Б. Р.».

«Банда багачоў, хаваючыся за дэма-
кратычную маску рэспубліканцаў і со-
цыялістаў, імкнецца ўзваліць на плечы
пролетарыята і сялянства непасільны
цяжар крызіса. Рабочыя, работніцы,
сяляне! Не галасуйце за сваіх катаў».

— З такімі лозунгамі выходзяць лі-
стоўкі «Бандэра роха».

У барацьбе за адзіны рабочы фронт
«Бандэра роха» адыгрывае кіруючую ро-
лю. № 8 «Б. Р.» выходзіць з перадавым
артыкулам, прысвечаным пытанню ар-
ганізацыі адзінага антыфашысцкага
фронта рабочых і сялян «Альянса Обрэ-
ра», куды пад уплывам росту рэволю-
цыйнага руху пролетарыята з аднаго бо-
ку і росту рэакцыі з другога — увайшла
і левая частка соцыялістычнай партыі.

«Бандэра роха» пачала падрыхтоўку
да VIII кангрэса Комінтэрна і разгортвае
велізарную масавую кампанію па лясце
большаму згуртаванню мас вакол партыі

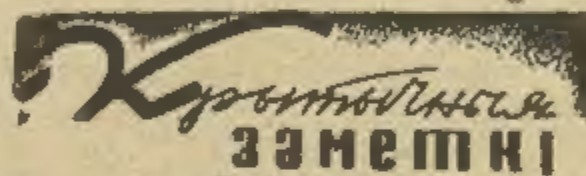
пай неперажоным сцягам Маркса—Леніна—Сталіна, сцягам Комінтэрна.

Значнае месца ўдзяляе «Б. Р.» унутры-партыйнаму жыццю. У раздзеле «Наша партыя» яна расказвае, як на гарадах і вёсках Іспаніі ўсё больш шырокія масы рабочых і сялян ідуць пад сцягі партыі. У Сан-Себастьяне, Ов'едо, Барселоне, Мадрыдзе і інш. гарадах дзесяткі новых рабочых, расчараваных здрадніцкай палітыкай сацыялістаў і анархістаў, уступілі ў камуністычную партыю.

Адзіны фронт працоўных у Іспаніі мае свой орган — «Ля-Луча» («Бараньба»). Гэта газета праводзіць велізарную рабо-

ту па расшырэнню і ўмацаванню адзінага фронту. Усё новыя і новыя арганізацыі далучаюцца да «Альянса Обрэро». Так расце і мацнее адзіны антыфашысцкі фронт.

Расце ўплыў камуністычнай партыі не толькі сярод пролетарыята, але і сярод сярэдняга і інтэлігенцыі. Партыя згуртоўвае вакол сябе ўсіх працоўных, усіх прыгнечаных Іспаніяй. Ва ўмовах падполля камуністычны друк дапамагае ўсталяваць болей цеснай сувязі шырокіх рабочых мас з партыяй, ён арганізуе іх на апошні бой з капіталізмам, на барацьбу за савецкую Іспанію.

ЛІТАРАТУРНЫ БАНДЫТЫЗМ У КАПЫЛІ

Рэдактар раённай газеты «Калгаснік Капыльшчыны» К. Слабодчанна рашыў змясціць у сваёй газеце перадавы артыкул аб дарожным будаўніцтве.

Уяўляем сабе звычайную карціну: рэдакцыя знаёміцца са станам дарожнага будаўніцтва ў раёне, абірае весткі, факты, работнікі рэдакцыі выяжджаюць у калгасы, каб на месцы азнаёміцца са справай. Нарэшце, газета мае селькораў, і рэдакцыя звязваецца з селькарамі па пытанню дарожнага будаўніцтва. Такім чынам абіраецца багаты матэрыял для перадавога артыкула.

Так, нам здаецца, павінна было быць. Але ў рэдакцыі капыльскай газеты свой «метад» пісання перадавых.

— Нашто ўся гэта «мітусня» з селькарамі, з фактамі, калі можна лягчэй выйсці са становішча, — рашылі ў рэдакцыі.

Работнікі рэдакцыі бярэ пачку старых раённых газет, бегла праглядае іх. Адна, другая газета ляжыць у бок і вось, нарэшце, знаходзіцца тое, што патрэбна: у бягомальскай раённай газеце «Калгасны змагар» 26 красавіка надрукаван артыкул «Усю свабодную ад сяўбы рабочую сілу — на дорбудаўніцтва». Што яшчэ патрэбна?! Ножніцы ў рукі, артыкул выразаецца, дае-ці-дае робяцца невялікія напругі.

каб плаціят не так кідаўся ў вочы і артыкул пасылаецца ў набор.

Такая гісторыя з'яўлення ў нумары за 18 мая капыльскай газеты перадавога артыкула «Усю свабодную рабочую сілу — на дарожнае будаўніцтва». За выключэннем назваў калгасаў і проваінчаў **увесь артыкул спісан з бягомальскай газеты.**

Было-б яшчэ поўбяды, калі-б гэты агідны факт плагіату быў адзіным выпадкам у рэдакцыі «Калгасніка Капыльшчыны». Справа ў тым, што перапісванне матэрыялаў з другіх газет тут **узаконена і пічыцца ў парадку рэчаў.**

Некалькі месяцаў назад работнікі рэдакцыі нашага журнала, будучы ў Капылі, выкрыў практыку плагіатства, якую яшчэ тады шырока карысталіся работнікі «Калгасніка Капыльшчыны». Тады работнікі рэдакцыі, ніколі не саромеючыся, перапісвалі артыкулы з газет палітаддзела Капыльскай МТС. Палітаддзельская газета спыніла выхад, ну што-ж, стрыманыя работнікі «Калгасніка Капыльшчыны» стрыгуць артыкулы з газет другіх раёнаў.

«Правда» ў аглядае друку 29 мая назвала літаратурнымі бандытамі людзей, якія, не жадаючы турбаваць сябе, перапісваюць артыкулы з камплектаў другіх газет.

Гэта ганебнае імя, як нельга лепш, падыходзіць да плагіятараў з «Калгасніка Капыльшчыны».

АСЦЯРОЖНЕЙ ЧЫТАЙЦЕ, ТУТ НЯДОБРА“

Гэты заглавак мы запазычылі з газеты «Рэчыцкая праўда» ад 16 мая. Праўда, адно слова ў заглаўку мы перамянілі: замест «ступайце» напісалі «чытайце». Такая рэдакцыя заглаўка, па нашай думцы, больш падыходзіць к тону ааіметкі ў «Рэчыцкай праўдзе».

Растлумачым сутнасць справы. На рагу фабрычна-заводскай і комсамольскай вуліц у Рэчыцы няма тратуараў. Гэта, аразумела, прыносіць грамадзянам Рэчыцы сур'ёзныя непрыемнасці. Факт вагугы таго, каб ім аанялася раённая газета.

І арабіць гэта газеце не так цяжка. Узяць ды напісаць заметку, талкова расказаць сутнасць справы, указаць вінаватых у нядбайстве. Не забараняецца і гумарыстычны тон заметкі і нават лірычныя адступленні можна ўстаііць.

Але ўсё гэта праба рабіць умела, прытым ааўсёды ў аўтара (і рэдактара) на-

вінна быць пачуццё мары і элементарны мастацкі густ.

На гэты раз і аўтар фельетона тав. Кавалеўскі і рэдактар газеты тав. Грынгаз аказаліся пазбаўленымі гэтых якасцей. Чытаем пачатак фельетона:

«Вечер. Тысячами ігп напоўся дождж у твары пракожых. Дробным варышам алазіў у кішэні папіто. Мацёрым налітчыкам свірэпы вецер насіўся па вуліцы, зрываючы ў пракожых вопратку. Непраглядная цемра таржэствавала, алаадно і нагла ааглядала лна ў твары сваіх афяр».

Няважна атрымалася, таварышчы з «Рэчыцкай праўды»! Занадта агуспілі фарбы, перабралі, як кажуць, меру.

Цяпер аразумела, чаку мы арабілі направачку ў заглаўку нашага фельетона.
РАМ. САБАЛЕНКА.

ЦАНА 50 КАП.

МОСКВА
ул. Фрунзе 10. Ин-т сов.
строит. правит. 6^я к^а
янв. дек. Больш. Дук. 1.